



**REPUBLIKA HRVATSKA  
KARLOVAČKA ŽUPANIJA**



**Upravni odjel za financije, upravu i samoupravu**

---

## **I Z V J E Š Ć E**

**o rezultatima poslovanja poduzetnika s područja Ogulina  
u 2011. godini**

**S A D R Ž A J**

str.

<b>Uvodne napomene.....</b>	<b>3</b>
<b>1. Gospodarska kretanja u Hrvatskoj u 2011. godini .....</b>	<b>5</b>
<b>1.1. Financijski rezultati poduzetnika u 2011. godini.....</b>	<b>5</b>
<b>1.2. Industrijska proizvodnja.....</b>	<b>5</b>
<b>1.3. Trgovina.....</b>	<b>6</b>
<b>1.4. Cijene, troškovi života i isplaćene plaće .....</b>	<b>6</b>
<b>1.5. Vanjskotrgovinska razmjena.....</b>	<b>8</b>
<b>1.6. Turizam .....</b>	<b>8</b>
<b>1.7. Likvidnost i solventnost.....</b>	<b>8</b>
<b>1.8. Zaposlenost i nezaposlenost .....</b>	<b>8</b>
<b>2. Organiziranost gospodarskih subjekata na području Ogulina.....</b>	<b>9</b>
<b>3. Financijski rezultati poduzetnika iz Ogulina u 2011. godini.....</b>	<b>12</b>
<b>3.1. Financijski rezultati i stanje u bilancama poduzetnika u 2011. godini .</b>	<b>12</b>
<b>3.2. Imovinske bilance poduzetnika .....</b>	<b>12</b>
<b>3.3. Sustav financijskih pokazatelja .....</b>	<b>17</b>
<b>3.4. Usporedni finacijski rezultati .....</b>	<b>20</b>
<b>4. Šumarstvo i prerada drva .....</b>	<b>22</b>
<b>4.1. Šumarstvo.....</b>	<b>22</b>
<b>4.2. Prerada drva .....</b>	<b>29</b>
<b>5. Poljoprivreda i proizvodnja hrane.....</b>	<b>30</b>
<b>5.1. Ratarska proizvodnja.....</b>	<b>31</b>
<b>5.2. Voćarska proizvodnja .....</b>	<b>32</b>
<b>5.3. Povrćarska proizvodnja .....</b>	<b>32</b>
<b>5.4. Stočarstvo .....</b>	<b>33</b>
<b>5.5. Uzgoj pčela i proizvodnja meda .....</b>	<b>33</b>
<b>5.6. Mjere za unaprjeđenje pčelarstva.....</b>	<b>34</b>
<b>6. Ugostiteljstvo i turizam .....</b>	<b>35</b>
<b>7. Zaposlenost, isplate plaća i stanje nezaposlenosti.....</b>	<b>36</b>
<b>7.1. Zaposlenost.....</b>	<b>38</b>
<b>7.2. Isplate plaća zaposlenih radnika .....</b>	<b>40</b>
<b>7.3. Nezaposlenost .....</b>	<b>42</b>
<b>8. Poticanje razvijanja poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva.....</b>	<b>46</b>
<b>8.1. Poljoprivreda.....</b>	<b>46</b>
<b>8.2. Poduzetništvo i malo gospodarstvo .....</b>	<b>49</b>
<b>9. Zaključna razmatranja .....</b>	<b>52</b>

## UVODNE NAPOMENE

Grad Ogulin kontinuirano od 1995. godine prati rezultate poslovanja gospodarskih subjekata na svojem području, analizira njihove financijske rezultate i prezentira ih nosiocima gospodarske politike u obliku godišnjih Izvješća o rezultatima poslovanja poduzetnika. Svrha i cilj Izvješća je ukazivanje na probleme pojedinih gospodarskih grana i poslovnih subjekata radi poticanja njihova bržeg razvitka i promjene postojeće gospodarske strukture.

Najvažniji izvori podataka obuhvaćenih Izvješćem o rezultatima poslovanja predstavljaju financijski obračuni pravnih osoba prezentirani Financijskoj agenciji (FINI). Naturalni podaci o šumarstvu i drugi pojedinačni podaci su iz evidencija samih tvrtki, dok je izvor podataka o nezaposlenima Hrvatski zavod za zapošljavanje a o broju zaposlenih – Hrvatski Zavod za mirovinsko osiguranje. Podatke o općim gospodarskim kretanjima Hrvatske nalazimo u publikacijama Državnog ureda za statistiku.

Prezentiranim Izvješćem o financijskim rezultatima poduzetnika u 2011. godini obuhvaćeno je 158 poduzetnika, 14 manje nego godinu dana ranije. Od toga je 157 mali subjekt, dok je samo jedan iz grupe srednjih poduzetnika. Poduzetnici koji su obuhvaćeni ovim Izvješćem poslju u 66 gospodarske grane, od toga najveći broj u oblasti trgovine (17), zatim prerađivačke industrije (16) te graditeljstva.

Koncepcija Izvješća ostala je ista po sadržaju kao u ranijim godinama: najprije se donosi pregled i ocjena općih gospodarskih kretanja u državi i Karlovačkoj županiji kako bi se stekli zaključci o općim trendovima, uvjetima i načinu poslovanja u nacionalnom i regionalnom gospodarstvu. Nakon toga prezentiraju se podatci o poduzetnicima u Ogulinu i rezultatima njihova poslovanja. Najprije se analizira gospodarska struktura: broj poslovnih subjekata i njihova struktura po gospodarskim granama. Najveće značenje u Izvješću ima analiza financijskih rezultata pravnih osoba iz razloga što o njima raspolažemo pouzdanim podatcima.

Zbog značenja za gospodarstvo u cjelini, posebno su analizirane slijedeće oblasti: šumarstvo, prerada drva, poljoprivreda i ugostiteljstvo s turizmom. Zaposlenost, isplate plaća i stanje nezaposlenosti čine slijedeću tematsku cjelinu koja se analizira ovim Izvješćem. Na kraju se donose rezultati politike poticanja bržeg razvjeta poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva koju Grad Ogulin, putem operativnih Programa poticanja razvjeta, provodi duži niz godina.

Prezentirani podatci FINE, kao i izračunati ekonomski pokazatelji na bazi financijskih podataka, mogu poslužiti kao solidna osnova za ocjenu postignutih financijskih rezultata, ali i stanja i problema u našem gospodarstvu kroz duži niz godina. To je omogućeno zahvaljujući praćenju podataka u dužem nizu godina, te njihovoj usporedbi s rezultatima poslovanja poduzetnika u regiji i Hrvatskoj u cjelini. Ponovo naglašavamo da Izvješćem nije obuhvaćena jedna cijela oblast poduzetništva, obrti i slobodna zanimanja, čiji nam financijski rezultati nisu dostupni.

Svi podatci prikazani su na jedinstven način, zbog čega su komparabilni ne samo s podatcima drugih lokalnih zajednica nego i s ranijim obračunima. Na osnovi navedenih podataka mogu se donositi zaključci o razini poslovnih aktivnosti, načinu raspodjele ostvarene dobiti, rastu i razvitu tvrtki putem zapošljavanja novih radnika i ulaganjima u poslovnu aktivu. Nominalnim financijskim rezultatima iz 2011. godine, kao i ranijih godina, nije umanjena vrijednost zbog relativno niske inflacije u 2011. godini (rast cijena na malo 2,3 posto), tako da nisu narušeni odnosi između nominalnih i realnih kretanja. To se osobito odnosi na podatke o plaćama, realnim primanjima, prihodima od prodaje, financijskim rezultatima, ulaganjima u materijalnu aktivu te zbirnim bilancama poduzetnika.

Zbog svega navedenog, ovo Izvješće može poslužiti za predlaganje novih mjera poticaju gospodarstvu koje imaju za cilj brži razvitak lokalnog gospodarstva i realizaciju usvojene koncepcije i strategije dugoročnog razvijanja Grada.

## **1. Gospodarska kretanja u Hrvatskoj u 2011. godini**

### **1.2. Financijski rezultati poduzetnika u 2011. godini**

Prema izvještajima FINE za 2011. godinu, hrvatski su poduzetnici ponovo zabilježili pozitivne financijske rezultate, nakon velikih gubitaka i opadajućih stopa prinosa u 2010. godini. Da podsjetimo, prihodi poduzetnika u 2010. godini smanjeni su čak za 11 a gubitci prije poreza narasli za 130 posto prema prethodnoj godini. Za razliku od 2010. godine, ovogodišnji rezultati bilježe uobičajene stope rasta između 5,0 i 10,0 posto, tako da je krajnji (neto rezultat) s pozitivnim predznakom.

Prihodi poduzetnika porasli su za 5,8 rashodi 5,2 tako da bruto dobit prije poreza bilježi pozitivnu stopu od 13,7 dok su gubitci veći tek za 1,8 posto. Krajnji je rezultat, nakon podmirenje poreznih obveza, isto tako s pozitivnim predznakom u iznosu 7,0 milijuna kuna i bilježi stopu rasta od 2,1 puta. Tako se, nakon izrazito neuspješne 2010. godine, ponovo bilježe pozitivni financijski rezultati i zadovoljavajuće stope rasta.

#### **Financijski rezultati poduzetnika iz gospodarstva Hrvatske**

**mil. Kuna**

<b>Kategorija</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Indeks</b>
Ukupni prihodi	590.498	624.807	105,8
Ukupni rashodi	582.228	612.393	105,2
Dobit prije oporezivanja	33.667	38.262	113,6
Gubitak prije oporezivanja	25.395	25.849	101,8
Porez na dobit	5.956	5.234	87,9
Dobit razdoblja	27.709	32.911	118,8
Gubitak razdoblja	25.393	25.731	101,3
Konsolidirani neto rezultat	2.316	7.180	310,0
Stopa nezaposlenosti		18,9	
Prosječna mjeseca neto plaća		5.411	

Izvor: FINA

### **1.3. Industrijska proizvodnja**

Opća gospodarska kretanja u Hrvatskoj tijekom 2011. godine bila su ponovo nepovoljna i predstavljaju nastavak negativnog trenda iz ranijih godina. Fizički obujam industrijske proizvodnje bilježi pad kod najvećeg broja industrijskih grana. Unutar prerađivačke industrije, koja u cijelini bilježi pad od 1,4 posto (godinu dana ranije 2,1 posto), u 12 grana imamo rast u odnosu na prethodnu godinu. Najbrže je rasla proizvodnja strojeva i uređaja s indeksom 130, druga po visini rasta je popravak i instaliranje strojeva i opreme (112,8), zatim proizvodnja namještaja (104,8). Najveći pad bilježi proizvodnja računala (pad od 54,2 posto), zatim ostala prerađivačka industrija (29 posto) i proizvodnja koksa i rafinerija naftnih proizvoda s padom od 17,2 posto na godišnjoj razini.

Pozitivna je činjenica ponovni rast proizvodnosti rada (zbog bržeg pada broja uposlenih od pada fizičkog obujma industrijske proizvodnje) za 2,9 posto, zatim rast nominalnih plaća te povoljniji saldo u vanjskotrgovinskoj bilanci države, ali ne zbog rasta izvoza već zbog bržeg pada uvoza od izvoza.

Industrija kao gospodarska oblast u cjelini bilježi pad proizvodnje od 1,4 posto, u tome rudarstvo i vađenje čak 9,3 posto. Nivo prerađivačke industrije niži je za 2,1 posto u odnosu na prethodnu godinu a opskrba električnom energijom rast od 6,4 posto.

Najveći broj ostalih pokazatelja kojima se mjeri dinamika gospodarskih aktivnosti ima negativan predznak. Broj uposlenih u industriji ponovo je opao za 4,0 posto tako da kumulativno smanjenje uposlenih u industriji od 1990. godine iznosi čak 66,5. To znači da je tek svaki treći zaposleni u industriji iz 1990. godine zadржao radno mjesto i u 2011. godini. Nivo industrijske proizvodnje iz 1990. godine još uvijek nije dostignut, dapače, nalazi se 19 posto ispod razine iz 1990. godine.

### **1.3. Trgovina**

Promet u trgovini na malo u 2011. godini bilježi blagi rasta od 1,0 posto, te je nakon trogodišnjeg silaznog trenda, ipak zabilježio blagi rast od 1,0 posto. Budući da je nominalni rast iznosio 4,0 posto, može se govoriti od nekoj vrsti oporavka iako je stanje s potrošnjom još uvijek nezadovoljavajuće iz razloga porasta nezaposlenosti, realno manjih plaća i stagnirajućeg kreditiranja stanovništva u odnosu na prethodne godine. Standard stanovništva u najširem smislu je u opadanju.

### **1.4. Cijene, troškovi života i isplaćene plaće**

Indeks potrošačkih cijena, kao agregatni pokazatelj inflacije, iznosi 102,3 u odnosu na prethodnu godinu. Rast troškova života bitan je za rast nominalnih plaća, jer međusobni odnos ova dva pokazatelja formira standard stanovništva. Prosječna nominalna neto plaća u RH isplaćena u 2011. godini iznosi 5.411 kuna/radniku mjesečno i bilježi rast od 1,8 posto. S obzirom da se u istom razdoblju bilježi rast troškova života (potrošačkih cijena na malo) od 2,3 posto, realna primanja zaposlenih opala su za 0,4 posto.

**Pregled pokazatelja općih gospodarskih kretanja u Hrvatskoj****Indeks prema prethodnoj godini**

<b>Kategorija</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Indeks 2011/1990</b>
Fizički obujam industrijske proizvodnje	103,7	105,1	104,5	105,6	101,6	90,8	98,6	98,8	81,7
Zaposleni u industriji	98,1	101,4	99,0	100,4	98,1	90,7	92,8	96,0	33,5
Proizvodnost rada u industriji	105,7	103,6	105,6	105,2	103,6	100,1	106,3	102,9	
Zaposleni kod pravnih osoba	101,4	99,5	104,2	101,7	103,3	97,3	95,2	98,0	
Ukupan broj nezaposlenih (godišnji prosjek)	94,0	99,6	94,5	90,7	89,5	111,2	114,9	101,0	
Nominalni promet u trgovini na malo	104,4	106,5	104,8	108,4	106,0	85,9	98,9	104,0	
Realni promet u trgovini na malo	102,5	103,0	102,2	105,3	99,5	84,7	98,2	101,0	
Izvoz - EUR	118,1	109,5	116,7	109,1	106,4	78,4	118,2	99,0	
Uvoz - EUR	106,5	111,9	114,4	110,1	110,5	73,1	99,4	96,7	
Noćenje turista - ukupno	102,4	107,6	103,1	105,6	101,9	98,6	102,6	107,0	
Domaći turisti	99,4	102,9	110,1	107,4	100,7	89,5	94,2	103,3	
Strani turisti	102,9	108,2	102,3	105,4	102,1	99,8	103,6	107,4	
Cijene industrijskih proizvoda	103,5	103,0	102,9	103,4	108,4	99,6	104,3	106,3	
Potrošačke cijene	102,1	103,3	103,2	102,9	106,1	102,4	101,1	102,3	
Dobra	101,7	103,4	102,5	102,8	106,7	101,9	100,9	103,0	
Usluge	103,3	102,9	105,5	103,1	103,8	104,3	101,5	99,6	
Prosječna nominalna plaća/radniku/mjesečno							5.345	5.441	
Indeks prosječne nominalne neto plaće	105,9	105,9	105,2	105,2	107,0	102,6	100,5	101,8	
Indeks prosječnih realnih plaća	103,7	103,7	101,9	102,2	100,8	100,2	99,5	99,6	
Cijene poljoprivrednih proizvoda	105,3	100,6	98,1	105,5	113,9	85,8			

Izvor: Državni zavod za statistiku - Mjesečno statističko izvješće br. 1/2012.

## **1.5. Vanjskotrgovinska razmjena**

Trgovinska razmjena Hrvatske s inozemstvom pokazuje stagnaciju i na uvoznoj i na izvoznoj strani. Osobito je nepovoljna činjenica pada izvoza, nakon njegova višegodišnjeg rasta koji se kretao po godišnjim stopama između 9 i 18 posto. U dužem nizu godina, izuzetak je 2009. godina, kad je izvoz također smanjen za 22,6 a uvoz čak za 27 posto. U 2011. godini izvoz je dosegao 8,8 mrd. eura dok je robni uvoz iznosio 14,6 mrd. eura. Na godišnjoj razini najviše je povećan izvoz industrijskih strojeva i uređaja, metala, otpada te naftnih derivata. Kod uvoza, najviše raste uvoz energije, odnosno naftnih derivata. U vanjskotrgovinskoj razmjeni naši najvažniji partneri i dalje su Italija, Bosna i Hercegovina, Njemačka, Slovenija i Austrija.

## **1.6. Turizam**

Djelatnost pružanja turističkih usluga najvažnija je gospodarska grana posljednjih godina i bilježi relativno najviše stope rasta. Turistička privreda ima značenje najvažnijeg gospodarskog multiplikatora za rast i održanje gospodarskih aktivnosti u Hrvatskoj posljednjih godina. Broj dolazaka turista u 2011. godini dostigao je 11,5 milijuna što čini rast od 8,0 pri čemu je registrirano 60,4 mil. noćenja. Rast dolazaka i noćenja turista evidentiran je i ovaj puta i kod domaćih i kod inozemnih turista, iako je kod stranih turista bio veći. Domaći turisti u posljednje dvije godine bilježe kontinuirani silazni trend pada broja noćenja.

## **1.7. Likvidnost i solventnost**

Likvidnosti i solventnost kod gospodarskih subjekata ima kronični problem već duže vrijeme. Broj insolventnih gospodarskih subjekata još uvijek je na visokoj razini. U prosincu 2011. godine evidentirano je preko 71 tisuću insolventnih poslovnih subjekata (pravnih i fizičkih osoba) što predstavlja pad od 6,1 posto na godišnjoj razini. Na isti datum neizvršene obveze su 35,8 mrd. kuna odnosno rastu 16,4 posto prema prethodnoj godini.

## **1.8. Zaposlenost i nezaposlenost**

U siječnju 2012. godine Hrvatskom zavodu za zapošljavanje prijavljeno je 334.351 nezaposlena osoba što je otprilike na istoj razini kao godinu dana ranije. Registrirana stopa nezaposlenosti iznosi 18,9 posto, što je samo po sebi vrlo nepovoljna činjenica, osobito za mlade i školovane osobe. Anketna nezaposlenost je ipak znatno niža i procjenjuje se između 13,0 i 15,0 posto zbog neformalnog zapošljavanja u oblasti „sive ekonomije“. Problem nezaposlenosti bit će i nadalje jedan od najvećih problema gospodarske ali sve više i socijalne politike na nivou države.

## 2. Organiziranost gospodarskih subjekata na području Grada Ogulina

Prema evidencijama Grada Ogulina, na bazi podataka iz kojih se obračunavaju gradski porezi, u Ogulinu posluju 523 subjekta, 8 manje nego godinu dana ranije. Među 523 subjekta njih 236 je iz grupacije pravnih osoba, 287 posluju kao obrti ili slobodna zanimanja. U odnosu na 1996. godinu, otkad statistički pratimo podatke o gospodarskim subjektima, broj subjekata varira između 453 (2000. godine) do 594 (1996. godine) kad je bio najveći. U podatcima o poslovniim subjektima obuhvaćene su i poslovne jedinice odnosno izdvojeni pogoni pravnih osoba čija se sjedišta nalaze izvan Grada Ogulina.

Višegodišnje praćenje dinamike poslovnih subjekata upućuje na činjenicu da broj subjekata više ovisi o općim gospodarskim kretanjima i mjerama ekonomske politike, a manje o finansijskim rezultatima koje ostvaruju pojedini gospodarski subjekti.

### Poslovni subjekti na području Grada Ogulina

Godina	Pravne osobe	Obrti i slobodna zanimanja	Ukupno
1996	245	349	594
2000	169	284	453
2001	162	318	480
2004	201	342	543
2005	227	346	573
2006	215	338	553
2007	232	346	578
2008	225	321	546
2009	228	334	562
2010	239	292	531
2011	236	287	523

**Izvor: evidencije Grada Ogulina**

Napomena: podatcima su obuhvaćeni subjekti bez obzira na sjedište pravne osobe odnosno obrta

Registrirani subjekti posluju u 54 gospodarske grane. Najveći broj je iz oblasti trgovine, njih 128 (godinu dana ranije 141), zatim u graditeljstvu (35 subjekata), ugostiteljstvu (56) te u preradi drva (35). Posljednjih godina sve više raste broj subjekata iz uslužnih djelatnosti koje su po klasifikaciji djelatnosti registrirane kao društvene i poslovne djelatnosti, poslovne usluge i uslužne djelatnosti. Radi se o računalnim djelatnostima, poslovanju nekretninama, uslugama zdravstvene i socijalne zaštite (smještaju starijih i bolesnih osoba) i dr. Broj subjekata u pomoćnim i uslužnim djelatnostima koncem 2011. godine popeo se na 85 što znači rast za desetak subjekata prema prethodnoj godini.

Usporedba po granama djelatnosti ponovo ističe trgovinu kao dominantnu gospodarsku granu s kojom se bavi 128 subjekata. Na drugom mjestu su uslužne i poslovne djelatnosti, zatim ugostiteljstvo (56 subjekata) te graditeljstvo (35 subjekata).

**Poslovni subjekti na području Grada Ogulina koncem 2011. godine**

<b>Redni broj</b>	<b>Djelatnost</b>	<b>Pravne osobe</b>	<b>Obrti i slobodna zanimanja</b>	<b>Ukupno</b>
1	Distribucija električne energije	1		1
2	Finansijski lizing	1		1
3	Finansijsko posredovanje	6		6
4	Graditeljstvo	15	20	35
5	Hidrometeorologija	1		1
6	Hoteli i restorani	6	1	7
7	Igre na sreću i klađenje	5	1	6
9	Izdavačka i tiskarska djelatnost	2	1	3
10	Iznajmljivanje strojeva i opreme	1		1
12	Klesarstvo	1		1
13	Obrazovanje	1		1
14	Osiguranje	11	1	12
16	Ostale osobne usluge	0	20	20
17	Ostale poslovne djelatnosti	3	10	13
18	Ostale poslovne usluge	17	35	52
20	Ostale uslužne djelatnosti	2	3	5
21	Poljoprivreda	0	5	5
24	Popravak motornih vozila	5	5	10
25	Pošta i telekomunikacije	2		2
26	Prerada drva	11	24	35
27	Prijevoz	14	11	25
28	Proizv. proizvoda od gume i plastike	3	3	6
29	Proizvodnja električne energije	1		1
30	Proizvodnja hrane i pića	11	8	19
32	Proizvodnja medicinskih instrumenata	2	2	4
34	Proizvodnja nemetalnih proizvoda	0	3	3
35	Proizvodnja odjeće	1	1	2
36	Proizvodnja papira	0	1	1
38	Proizvodnja proizvoda od betona	1	2	3
39	Proizvodnja proizvoda od metala	2	12	14
41	Proizvodnja tekstilnih proizvoda	1		1
42	Promet nekretninama	5		5
45	Reciklaža sekundarnih sirovina	1		1
46	Rekreacija, kultura i sport	1		1
48	Skupljanje i distribucija vode	1		1
49	Šumarstvo	1	12	13
50	Trgovina	87	41	128

**IZVJEŠĆE** o rezultatima poslovanja poduzetnika u 2011. godini

<b>51</b>	<b>Ugostiteljstvo</b>	<b>11</b>	<b>45</b>	<b>56</b>
<b>52</b>	<b>Uklanjanje otpada</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>2</b>
<b>53</b>	<b>Vađenje ruda i kamena</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>
<b>54</b>	<b>Zdravstvena zaštita</b>	<b>2</b>	<b>17</b>	<b>19</b>
	<b>Ukupno</b>	<b>236</b>	<b>287</b>	<b>523</b>

Izvor: Evidencije grada

Što se tiče prerađivačke industrije, i nadalje su najviše zastupljeni subjekti iz prerađade drva (njih 35) što čini rast od 11 subjekata u odnosu na prethodnu godinu. Druga po važnosti je proizvodnja hrane i pića te proizvoda od metala. Ukupno je u Ogulinu evidentirano 17 grana iz prerađivačke industrije u kojima naši poduzetnici realiziraju svoje poduzetničke projekte.

Podatci Hrvatske gospodarske komore pokazuju podatke o registraciji 263 pravne osobe (sa sjedištem u Ogulinu), od toga 243 iz oblasti gospodarstva, 15 iz neprivrede, 4 zadruge i 1 za javno informiranje. Od 263 pravne osobe, 233 su aktivne, 10 se nalazi u stečaju, 20 u likvidaciji.

### 3. Financijski rezultati poduzetnika iz Ogulina u 2011. godini

#### 3.1. Financijski rezultati i stanje u bilancama poduzetnika s područja Ogulina u 2011. godini

Uspješnost poslovanja poduzetnika pratimo, između ostalog, putem razine prihoda, dinamike financijskih rezultata, broja uposlenih radnika, te veličine i strukture imovinskih bilanci. Obračunima za 2011. godinu evidentiran je nastavak pada gospodarskih aktivnosti započet 2010. godine. Pad poslovnih aktivnosti poduzetnika ogleda se smanjenju prihoda i pogoršanju odnosa prihoda i rashoda (koeficijenta ekonomičnosti) tako da je razina konsolidiranih gubitaka povećana za gotovo tri puta u odnosu na 2010. godinu.

Prihodi pravnih osoba opali su za 3,9 posto u odnosu na 2010. godinu, tako da, uz pad prihoda od 12,0 posto prethodne godine, kumulativni pad u zadnje dvije godine iznosi 15,0 a u odnosu na 2008. godinu, kao najuspješniju poslovnu godinu čak za 28 posto. U isto vrijeme rashodi bilježe rast od 1,2 posto što čini kumulativni pad u odnosu na 2008. godinu od 18,0 posto. Iz iskazanih podataka na temelju bilanci poduzetnika, može se slobodno reći da su poslovne aktivnosti većine poduzetnika u 2011. godini odvijale na nižoj razini od prethodnih godina.

Rezultat navedenih kretanja je minimalni rast dobiti prije oporezivanja kod poduzetnika koji su završili s pozitivnim financijskim rezultatom za 1,6 posto. U isto vrijeme poduzetnici „gubitaši“ bilježe rast gubitaka od 91,6 posto, Nakon što su plaćene porezne obveze iz dobiti, konsolidirani neto financijski gubitak iznosi preko 30,0 milijuna kuna i bilježi rast od 128 posto prema prethodnoj godini.

Broj subjekata koji posluju s pozitivnim rezultatima je 80, dok je broj „gubitaša“ nešto manji (78). Najveći broj „gubitaša“ dolazi iz oblasti trgovine (28), iz prerađivačke industrije njih 16 te iz graditeljstva 11.

Od 66 gospodarskih grana, u kojima posluju naši poduzetnici, njih 80 iskazalo je pozitivan financijski rezultat u iznosu 13,2 milijuna kuna. Gubitak je iskazalo 78 poduzetnika u iznosu 41,0 milijuna kuna.

Najbolje financijske rezultate u 2011. godini ostvarili su poduzetnici iz Gradnje stambenih i nestambenih zgrada, Ljekarne i Ostale prerade i konzerviranje voća i povrća. Najveće negativne financijske rezultate ponovo bilježe Gradnja stambenih i nestambenih zgrada, Proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo te Ostala prerada i konzerviranje voća i povrća.

Oblast prerađivačke industrije, u kojoj posluju 33 subjekta u 16 industrijskih grana, bilježi se konsolidirani gubitak od 1,9 milijuna kuna, graditeljstvo 7,9 milijuna kuna te oblast trgovine neto gubitak od 1,7 milijuna kuna. Može se slobodno reći da najvažnije gospodarske grane našeg gospodarstva bilježe neto gubitke u 2011. godini.

**Račun dobiti poduzetnika s području Grada Ogulina**

Kategorija	1996	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	000 kuna	
										Indeks (9/1)	Indeks (9/8)
<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>10</b>	<b>11</b>
Ukupni prihodi	260.252	2.381.646	333.481	490.312	504.179	512.000	437.910	385.068	370.178	142,2	96,1
Ukupni rashodi	266.823	2.208.454	342.336	515.715	498.846	483.318	449.816	393.433	397.978	149,2	101,2
Dobit prije poreza	4.060	185.183	9.714	19.636	25.423	30.866	14.807	13.053	13.239	326,1	101,4
Gubitak prije poreza	10.631	11.991	18.569	45.039	20.090	2.684	26.714	21.418	41.039	386,0	191,6
Porez na dobit	841	36.561	1.569	4.423	3.847	4.560	2.516	2.568	2.582	307,0	100,5
Dobit razdoblja	3.219	148.622	8.146	15.467	21.595	26.383	12.165	10.260	10.580	328,7	103,1
Gubitak razdoblja	10.631	11.991	18.570	45.293	20.109	2.761	26.588	21.193	40.963	385,3	193,3
Neto rezultat	-7.412	136.631	-10.424	-29.826	1.486	23.622	-14.423	-10.933	-30.383	409,9	277,9

Izvor: FINA

Što se tiče rashodne strane bilanci poduzetnika, njena struktura je slijedeća: dominantno značenje i nadalje imaju izdatci za sirovine i materijal (24,5% poslovnih rashoda) te izdatci za prodanu robu (29,7% rashoda). Bruto izdatci za osoblje čine 19,2 posto svih izdataka u 2011. godini. Prodaja u izvozu porasla je za 5,7 milijuna kuna odnosno za 42,6 posto tako da se učešće izvoznih prihoda povećalo s prošlogodišnjih 3,5 na 5,5 posto u 2011. godini.

U isto vrijeme uvoz je povećan za 7,5 milijuna ili 2,0 puta u odnosu na 2010. godinu tako da je ukupna vanjskotrgovinska bilanca pogoršana. Pozitivni saldo izvoza nad uvozom smanjen je s 9,7 na 7,9 milijuna kuna odnosno 19 posto manje nego godinu dana ranije. Koeficijent uvoza nad izvozom 2008. godine iznosio je 1,87, 2009. godine 1,00, 2010. godine 0,65 a 2011. godine minimalnih 0,41. Iako je ovaj podatak važniji za nacionalno gospodarstvo i platno-bilančnu poziciju države, on je za naše prilike dobar indikator konkurentnosti i otvorenosti lokalnog gospodarstva prema svjetskom tržištu.

### 3.2. Imovinske bilance poduzetnika

Imovinske bilance poduzetnika obuhvaćenih ovim Izvješćem ukazuju na pad vrijednosti imovine, uvjetovane činjenicom smanjenja poduzetničkih aktivnosti i prihoda od prodaje u 2011. godini. U strukturi imovine gotovo istovjetna kretanja desila su se u okviru dugotrajne i kratkotrajne imovine – pad vrijednosti za 5 do 6 posto.

Pozitivna je činjenica da ulaganja u dugotrajanu imovinu ovaj puta značajno nadmašuju otpise putem amortizacije trajne materijalne imovine. Ukupna ulaganja u dugotrajanu imovinu tijekom 2011. godine iznosila su značajnih 39 milijuna, dok su evidentirani otpisi za istu godinu 27,7 milijuna kuna.

#### Aktiva bilanci poduzetnika na datum 31.12.

AKTIVA	2007	2008	2009	2010	2011	Indeks
<b>POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL</b>	<b>239</b>	<b>20</b>	<b>234</b>	<b>292</b>	<b>256</b>	<b>87,7</b>
<b>DUGOTRAJNA IMOVINA</b>	<b>403.953</b>	<b>404.169</b>	<b>481.038</b>	<b>513.170</b>	<b>486.967</b>	<b>94,9</b>
Nematerijalna imovina	921	1.759	2.988	3.848	3.465	90,0
Materijalna imovina	398.149	399.415	473.663	498.987	464.464	93,1
Finacijska imovina	4.635	2.829	3.212	7.202	16.137	224,1
Potraživanja	243	162	269	1.992	1.670	83,8
Odgođena porezna imovina	4	4	906	1.141	1.231	107,9
<b>KRATKOTRAJNA IMOVINA</b>	<b>728.499</b>	<b>556.839</b>	<b>603.415</b>	<b>605.207</b>	<b>570.981</b>	<b>94,3</b>
Zalihe	87.179	87.039	93.358	91.296	71.952	78,8
Potraživanja	583.590	414.363	447.927	445.049	436.406	98,1
Finacijska imovina	20.520	29.262	34.261	34.402	30.029	87,3
Novac	37.210	26.175	27.869	34.460	32.594	94,6
<b>PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA</b>	<b>17.436</b>	<b>17.204</b>	<b>969</b>	<b>898</b>	<b>1.013</b>	<b>112,8</b>
<b>GUBITAK IZNAD KAPITALA</b>	<b>27.295</b>	<b>6.215</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>UKUPNO AKTIVA</b>	<b>1.177.422</b>	<b>984.447</b>	<b>1.085.656</b>	<b>1.119.567</b>	<b>1.059.217</b>	<b>94,6</b>

Izvor: FINA

U pasivama bilanci prikazani su načini financiranja imovine, izvori i ročnost zaduženja za tuđa sredstva izvan rezultata poduzetnika (tekuće i zadržane neto dobiti). Autonomnih izvora za financiranje tekućeg poslovanja i razvoj poduzetnika sve je manje, jer su tekući rezultati uglavnom s negativnim predznakom. U grupi eksternih izvora financiranja, rast bilježe jedino obveze s dugim rokovima dospijeća, dok su kratkoročne obveze smanjene za 35 milijuna ili 26 posto prema prethodnoj godini. U grupi kratkoročnih obveza značajno su porasle odgodene obveze koje proizlaze iz međusobne zaduženosti poduzetnika putem neformaliziranih načina kreditiranja poslovnih odnosa.

### Pasiva bilanci poduzetnika na datum 31.12.

000 kuna

<b>PASIVA</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Indeks</b>
<b>KAPITAL I REZERVE</b>	<b>557.303</b>	<b>587.098</b>	<b>523.566</b>	<b>538.334</b>	<b>518.507</b>	<b>96,3</b>
Temeljni kapital	169.270	163.957	151.801	156.192	155.418	99,5
Kapitalne rezerve	11.104	12.535	20.689	18.534	17.685	95,4
Rezerve iz dobiti	23.263	25.221	25.538	51.076	44.880	87,9
Revalorizacijske rezerve	6.601	6.379	8.028	8.329	7.545	90,6
Zadržana dobit	390.862	404.343	420.849	428.057	429.962	100,4
Preneseni gubitak	50.699	49.757	88.916	111.715	106.599	95,4
Dobit poslovne godine	21.595	26.383	12.165	10.487	10.580	100,9
Gubitak poslovne godine	14.693	1.963	26.588	22.626	40.964	181,0
<b>REZERVIRANJA</b>	<b>2.144</b>	<b>866</b>	<b>552</b>	<b>630</b>	<b>788</b>	<b>125,1</b>
<b>DUGOROČNE OBVEZE</b>	<b>183.458</b>	<b>158.876</b>	<b>176.525</b>	<b>150.037</b>	<b>159.249</b>	<b>106,1</b>
<b>KRATKOROČNE OBVEZE</b>	<b>362.161</b>	<b>160.362</b>	<b>285.766</b>	<b>320.793</b>	<b>236.815</b>	<b>73,8</b>
<b>ODGOĐENO PLAĆANJE BUDUĆIH OBVEZA</b>	<b>72.356</b>	<b>77.245</b>	<b>99.247</b>	<b>109.773</b>	<b>143.858</b>	<b>131,1</b>
<b>UKUPNO PASIVA</b>	<b>1.177.422</b>	<b>984.447</b>	<b>1.085.656</b>	<b>1.119.567</b>	<b>1.059.217</b>	<b>94,6</b>

Izvor: FINA

Ocenjujemo da kratkotrajna imovina još uvijek ima nisko učešće u imovinskim bilancama naših poduzetnika. Njeno je učešće u ukupnoj imovini smanjeno s 62% u 2007. na 54% u 2011. godini. Nepovoljna je i njena struktura jer je najveći dio immobiliziran u vidu potraživanja za prodanu robu i usluge, dakle u najvišim fazama reprodukcije, u koje su izvršena i najveća ulaganja.

U našim uvjetima visoke nelikvidnosti i međusobne prezaduženosti, veliko značenje za razinu poslovanja ima način financiranja kratkotrajne imovine zbog čega pad imovine dolazi kao posljedica pada poslovnih aktivnosti i ulaganja. Pad kratkotrajne imovine, koji se desio u 2011. godini bio je donekle za očekivati s obzirom na dinamiku poslovnih aktivnosti i pad prihoda od prodaje.

Možemo slobodno reći da se u petogodišnjem razdoblju od 2007. do 2011. godine kratkotrajna imovina ipak financirala adekvatnim izvorima što se tiče rokova dospijeća. Nakon negativnog salda iz 2005. godine, nakon toga imamo višak trajnih obrtnih sredstava. To objašnjavamo činjenicom bržeg rasta kratkotrajne imovine od kratkoročnih izvora zbog čega se dobar dio kratkoročnih sredstava financira iz trajnih izvora.

Stanje u podbilanci obrtnih sredstava još je uvijek relativno dobro. Evidentiran je višak trajnih obrtnih sredstava (dio trajnih izvora kojima se financira kratkotrajna imovina, nakon pokrića zaliha) u iznosu 262 milijuna. Situacija s obrtnim sredstvima ipak nije tako povoljna, uzmu li se u račun i podatci o potraživanjima, tako da konačni saldo ima pozitivni saldo od samo 44 milijuna kuna.

### Bilanca trajnih obrtnih sredstava poduzetnika

000 kuna

Kategorija	2007	2008	2009	2010	2011	Indeks
Kratkotrajna imovina	728.499	556.839	603.415	605.207	570.981	100,3
Kratkoročne obveze	362.161	160.362	285.766	320.793	236.842	112,3
Trajna obrtna sredstva	366.338	396.477	317.649	284.414	334.139	89,5
Zalihe	87.179	87.039	93.358	91.296	71.952	97,8
Višak - manjak TOS-a	279.159	309.438	224.291	193.118	262.187	86,1
Potraživanja (50%)	291.795	207.182	223.964	222.525	218.203	99,4
Višak - manjak TOS-a	-12.636	102.257	328	-29.407	43.984	

### 3.3. Sustav finansijskih pokazatelja

Rezultati finansijskog poslovanja, imovinskog stanja i načina financiranja poduzetnika u proteklih nekoliko godina predstavljeni su sustavom pokazatelja investiranja, likvidnosti i uspješnosti poslovanja.

**Pokazatelji likvidnosti**, koji u posljednje dvije godine stagniraju, daleko su ispod optimalnih, osobito pokazatelj tekuće likvidnosti, u ranijim godinama dosezao je oko 3,50 a u 2011. godini 1,50. Tzv. ubrzana likvidnost kao odnos likvidnih novčanih sredstava i kratkoročnih obveza ipak je znatno povoljniji nego ranijih godina što znači da poduzetnici raspolažu s dovoljno novčanih sredstava na računu za podmirenje promtnih obveza.

Stanje sa **zaduženošću** poduzetnika prezentirano je sustavom od 6 pokazatelja. Zaduženosti i vlastito financiranje pokazuju određena pogoršanja, što znači da se sve veći dio aktive financira eksternim izvorima (ranije 33 a ove godine 51 posto).

**Uspješnost poslovanja** poduzetnika prikazana je sustavom 7 reprezentativnih pokazatelja, od ekonomičnosti i profitabilnosti prihoda do rentabilnosti imovine. Ekonomičnost kao agregatni pokazatelj uspješnosti poslovanja ima negativni predznak već treću godinu za redom. Rentabilnost, koja se iskazuje kao odnos ostvarene dobiti odnosno gubitka i prihoda odnosno imovine s kojom su prihodi realizirani, također bilježi negativni predznak, koji je u zadnjoj godini porastao za dva i više puta.

**Pokazatelji po zaposlenom** imaju za cilj prikazati relativne odnose prihoda, rashoda, dobiti i imovine po zaposlenom radniku i usporediti ih s pokazateljima iz ranijih godina. Svojevrsna produktivnost rada, mjerena odnosom prihoda i dobiti po zaposlenom, pokazuje stagnaciju dok je u odnosu na ranije godine više nego prepolovljena. Međutim pokazatelj imovine po zaposlenom, s kojom poduzetnici ostvaruju prihode iz poslovanja, sve je veći, što znači da su ulaganja po radniku povećana ali i da iz povećanih ulaganja (bolje opremljenosti radnika) ne daju očekivane ekonomske učinke.

**Pokazatelji finansijskog stanja i uspješnosti poslovanja poduzetnika**

<b>1. Pokazatelji likvidnosti i finansijske stabilnosti</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
Koeficijent trenutne likvidnosti							0,16	0,15	0,09	0,09
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,78	0,66	1,62	0,73	1,80	1,73	2,93	2,65	1,31	1,31
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,91	0,78	1,84	1,06	2,00	1,96	3,47	3,08	1,51	1,50
Koeficijent finansijske stabilnosti							0,54	0,59	0,71	0,72

<b>2. Pokazatelji zaduženosti</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
Koeficijent zaduženosti							0,33	0,34	0,47	0,51
Koeficijent vlastitog financiranja							0,60	0,57	0,53	0,49
Koeficijent financiranja							0,54	0,60	0,89	1,04
Faktor zaduženosti (broj godina)	3,50	3,70	1,60	9,40	12,00	10,30	0,73	0,77	1,10	1,18
Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima							145,26	131,52	116,39	106,64
Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima							184,57	168,38	140,50	139,34

<b>3. Pokazatelji obrtaja i dana naplate kratkotrajnih potraživanja</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,20	1,42	1,89	0,64	0,48	0,46	0,52	0,40	0,36	0,35
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	2,55	3,03	2,98	1,81	0,73	2,67			0,67	0,65
Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja u danima		90,39		232,19		122,57		384,42		455,69
Vrijeme naplate potraživanja od kupaca u danima								111,78		136,42

<b>4. Pokazatelji uspješnosti poslovanja</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
Ekonomičnost ukupnog poslovanja							105,82	99,33	97,87	93,01
Ekonomičnost redovnog poslovanja							103,76	99,94	97,65	94,72
Bruto rentabilnosti prometa	7,38	4,24	7,78	2,91	4,00	5,76	5,50	-0,67	-2,17	-7,51
Neto rentabilnost prometa							4,61	-1,31	-2,84	-8,21
Bruto rentabilnost ukupne imovine	8,87	6,02	14,69	1,86	1,92	2,67	2,88	-0,27	-0,79	-2,62
Neto rentabilnost ukupne imovine							2,41	-0,53	-1,04	-2,87
Rentabilnost vlastitog kapitala	32,75	20,04	27,28	4,71	3,68	5,37	4,02	-0,93	-1,96	-5,85

<b>5. Pokazatelji po zaposlenom</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
Ukupni prihodi po zaposlenom	888.969	756.978	802.441	277.439	406.897	376.686	430.252	355.006	347.221	351.546
Poslovni prihodi po zaposlenom	710.379	733.214	786.855	251.532	327.812	349.024	407.341	346.553	336.580	330.938
Ukupni rashodi po zaposlenom							406.570	357.383	354.764	377.947
Dobit (gubitak) razdoblja po zaposlenom	82.139	40.217	62.393	8.081	16.295	21.703	19.850	-4.635	-9.858	-28.854
Imovina po zaposlenom							822.044	879.156	952.386	1.005.914

Izvor: FINA

### 3.4. Usporedba finansijskih rezultata poduzetnika u 2011. godini

Tablica usporednih finansijskih rezultata poduzetnika iz Ogulina, Karlovačke županije i Hrvatske u cjelini, potvrđuje naš raniji zaključak o lošijim poslovnim rezultatima naših poduzetnika u 2011. godini ali i određenom zaostajanju ne samo u finansijskim rezultatima već i razvoju općenito, ulaganjima i prosječnim plaćama uposlenih radnika. Dok su stope rasta za najvažnije indikatore u županiji i Hrvatskoj u cjelini s pozitivnim predznakom, u Ogulinu bilježimo opadajuće prinose na poslovne prihode i uloženu imovinu.

#### Usporedni rezultati poduzetnika

Kategorija	Indeks 2010/2009			Indeks 2011/2010		
	RH	Karlovačka županija	Grad Ogulin	RH	Karlovačka županija	Grad Ogulin
Prihodi	98,0	95,5	90,9	105,8	109,2	96,1
Rashodi	98,5	97,1	90,6	105,2	107,2	101,2
Dobit prije poreza	114,2	97,4	89,7	113,6	114,3	101,4
Gubitak prije poreza	130,9	158,1	85,5	101,8	78,8	191,6
Konsolidirani neto rezultat (gubitak)		69,9	84,2	310,0	153,3	277,9

Finansijski rezultati poduzetnika iz Karlovačke županije također su povoljniji nego godinu dana ranije, pa je i krajnji rezultat s pozitivnim predznakom. Kod poduzetnika u županiji evidentiran je nadprosječni rast prihoda od 9,2 posto, iako ni rashodi po dinamici nisu bitno zaostali. Broj „pozitivnih“ poduzetnika ovaj puta je znatno veći od broja „gubitaša“ što je siguran pokazatelj određene konsolidacije u bilancama većine poduzetnika Karlovačke županije.

#### Finansijski rezultati poduzetnika Karlovačke županije

Pokazatelj	2010	2011	Indeks
Ukupni prihodi	6.947.342	7.583.101	109,2
Ukupni rashodi	6.587.717	7.063.554	107,2
Dobit prije oporezivanja	665.958	761.087	114,3
Gubitak prije oporezivanja	306.333	241.540	78,8
Porez na dobit	86.824	101.311	116,7
Dobit razdoblja	578.743	659.878	114,0
Gubitak razdoblja	305.942	241.642	79,0
Konsolidirani neto rezultat	272.801	418.236	153,3
Izvoz	1.195.776	1.450.236	121,3
Uvoz	766.754	799.499	104,3
Trgovinski saldo	429.023	650.716	151,7
Investicije u dugotrajnu imovinu	567.663	562.958	99,2
Prosječna mjesecna neto plaća	4.106,00	4.180,00	101,8
Broj poduzetnika		1.847	
Broj "dobraša"		1.026	

**IZVJEŠĆE** o rezultatima poslovanja poduzetnika u 2011. godini

Broj "gubitaša"		821	
Broj zaposlenih	14.797	14.766	99,8

Izvor. FINA

Prosječni broj uposlenih kod pravnih osoba u Karlovačkoj županiji u 2011. godine iznosio je 14.766 radnika, samo 0,2 posto ili 31 radnik manje nego godinu dana ranije. Prosječna mjesečna neto plaća po uposlenom radniku isplaćena je u iznosu 4.180,00 kune što čini rast od 1,8 posto, jednako kao i Hrvatskoj u cijelini.

## 4. Šumarstvo i prerada drva

### 4.1. Šumarstvo

Poznato je da je značenje šumarstva u gospodarskoj strukturi Ogulina izuzetno veliko, kako po veličini zemljишnih površina pod šumom (oko 33 tisuće ha) tako i po zalihamu drvne mase koje iznose oko 8,0 mil. m<sup>3</sup>. Važna je i razvojna komponenta šumarstva koje s nešto manje od 400 uposlenih i kapacitetima za eksploataciju šumskog fonda, značajno doprinosi zapošljavanju, standardu lokalnog stanovništva i razvoju industrije i obrtništva za preradu drva.

Šume su neiscrpan potencijal drveta i drugih šumskih proizvoda, te jedan od bitnih preduvjeta za egzistenciju i život ljudi. Danas se sve više naglašavaju općekorisne funkcije šuma, čak veće nego gospodarske, koje se ogledaju u pročišćavanju zraka, povolnjom utjecaju šuma na klimatske prilike i poljodjelsku djelatnost te na razvitak svih grana turizma i drugih posrednih koristi.

Može se slobodno reći da je bogatstvo šumskog fonda najvažniji resurs u funkciji gospodarstva ovoga kraja. Šumarstvo je oduvijek pružalo mogućnosti za gospodarski rast putem ulaganja i zapošljavanja radnika u obrtništvu i industriji za preradu drva. Jedna objektivna analiza sačinjena za potrebe šumarstva i drvne industrije u ogulinskom gospodarstvu, utvrdila je da bi se preradom četinjača koje se sijeku na području Uprave šuma Ogulin, moglo zaposliti oko 140 radnika a na bazi listača čak 200 radnika u primarnoj i finalnoj preradi drva.

Šumama u državnom vlasništvu gospodare „Hrvatske šume“, poduzeće u državnom vlasništvu. U okviru Uprave šuma u Ogulinu obavljaju se sve faze gospodarenja šumom propisane Zakonom o šumama: od jednostavne i proširene biološke reprodukcije šuma, njihova iskorištavanja, turizma (lovstva), proizvodnje ukrasnog drveća i grmova pa do izgradnje šumskih prometnica. Gospodarenje šumama u državnom vlasništvu vodi se po visokim standardima šumarske struke, sve u svrhu očuvanja šumskog fonda i korištenja općekorisnih funkcija šuma. Rezultat toga je i prestižni FSC certifikat za gospodarenje šumama, koji su Hrvatske šume stekle zahvaljujući poštivanju ekoloških, socijalnih i ekonomskih standarda u gospodarenju šumama.

Na području kojim gospodari Uprava šuma iz Ogulina tijekom 2011. godine posjećeno je 226.306 m<sup>3</sup> bruto drvne mase (bruto etat), što je oko 6 tisuća m<sup>3</sup> manje nego godinu dana ranije. U dugom nizu od 11 godina, otkako pratimo produkciju u šumarstvu, ovo je druga godina po obujmu proizvodnje, odmah iza 2010. godine, kad je dostignuta najviša razina proizvodnje. U odnosu na sadašnje stanje zaposlenosti u ovom trenutku (oko 200 radnika), znači da postoje mogućnosti za novo zapošljavanje na programima prerade drva. Razina godišnje proizvodnje ovdje ovisi o dva čimbenika: planova gospodarenja odnosno sječe te vremenskim uvjetima koji u klimatski nepovoljnijim godinama mogu znatno utjecati na obujam godišnje produkcije.

**DINAMIKA PROIZVODNJE ŠUMSKIH PROIZVODA UPRAVE ŠUMA OGULIN**  
**u razdoblju 2000.-2011. godine**

Vrsta proizvoda	Količine (m3)												Indeks		
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	12/11	12/1	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>TRUPCI ČETINJAČA</b>	<b>33.599</b>	<b>33.862</b>	<b>39.383</b>	<b>35.947</b>	<b>39.238</b>	<b>30.380</b>	<b>43.899</b>	<b>54.654</b>	<b>53.236</b>	<b>46.322</b>	<b>44.379</b>	<b>46.964</b>	<b>105,8</b>	<b>139,8</b>	
Jela, smreka	33.457	33.829	39.350	35.833	39.078	30.263	43.418	53.216	51.345	46.196	44.039	44.819	101,8	134,0	
Borovi svih vrsta	142	33	33	114	160	117	481	1.438	1.891	126	340	2.145	630,9	1510,6	
<b>OSTALE ČETINJAČE</b>												<b>0</b>	<b>15.857</b>	<b>15.458</b>	97,5
Druge četinjače												1.103	3.220	291,9	
Celulozno drvo četinjača												14.754	12.238	82,9	
<b>OSTALO DUGO DRVO ČETINJAČA</b>	<b>9.644</b>	<b>5.566</b>	<b>5.962</b>	<b>5.234</b>	<b>4.916</b>	<b>8.726</b>	<b>3.853</b>	<b>8.279</b>	<b>7.468</b>	<b>8.172</b>	<b>4.819</b>	<b>5.251</b>	<b>109,0</b>	<b>54,4</b>	
Jela, smreka	7.964	4.736	5.367	4.459	4.268	7.797	3.444	7.779	7.438	8.034	4.819	5.251	109,0	65,9	
Borovi svih vrsta	1.680	830	595	775	648	929	409	500	30	138	0	0		0,0	
<b>PROSTORNO DRVO ČETINJAČA</b>	<b>7.771</b>	<b>7.225</b>	<b>7.861</b>	<b>6.703</b>	<b>10.757</b>	<b>10.773</b>	<b>15.702</b>	<b>7.278</b>	<b>10.051</b>	<b>6.937</b>	<b>0</b>	<b>0</b>		<b>0,0</b>	
Jela, smreka	7.771	7.225	7.861	6.703	10.757	10.672	15.351	5.377	7.618	6.897	0	0		0,0	
Borovi svih vrsta	0	0	0	0	0	101	351	1.901	2.433	40	0	0			
<b>OGRIJEVNO DRVO ČETINJAČA</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1.174</b>	<b>198</b>	<b>103</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>36</b>			
<b>UKUPNO ČETINJAČE</b>	<b>51.014</b>	<b>46.653</b>	<b>53.206</b>	<b>47.884</b>	<b>54.911</b>	<b>49.879</b>	<b>64.628</b>	<b>70.409</b>	<b>70.858</b>	<b>61.438</b>	<b>65.055</b>	<b>67.709</b>	<b>104,1</b>	<b>132,7</b>	
<b>TRUPCI LISTAČA</b>	<b>45.700</b>	<b>45.970</b>	<b>46.770</b>	<b>45.810</b>	<b>49.100</b>	<b>43.504</b>	<b>48.909</b>	<b>51.251</b>	<b>48.452</b>	<b>47.609</b>	<b>48.827</b>	<b>45.280</b>	<b>92,7</b>	<b>99,1</b>	
Hrast	82	101	170	251	247	614	209	425	254	302	293	502	171,3	612,2	

IZVJEŠĆE o rezultatima poslovanja poduzetnika u 2011. godini

Bukva	44.364	44.687	45.378	44.738	47.628	41.339	46.387	48.617	46.184	45.703	46.359	42.868	92,5	96,6
Ostali trupci listača	1.254	1.182	1.222	821	1.225	1.551	2.313	2.209	2.014	1.604	2.175	1.910	87,8	152,3
<b>OSTALO DUGO DRVO LISTAČA</b>	<b>23.087</b>	<b>17.919</b>	<b>6.769</b>	<b>7.973</b>	<b>5.408</b>	<b>13.296</b>	<b>12.697</b>	<b>12.564</b>	<b>12.069</b>	<b>15.640</b>	<b>1.088</b>	<b>790</b>	<b>72,6</b>	<b>3,4</b>
Hrast	0	3	3	0	0	0	4.384	0	0	0	0			
Bukva	22.549	17.638	6.538	7.955	5.402	12.723	7.409	12.064	11.606	15.005	0	0		0,0
Ostalo dugo drvo listača	538	278	228	18	6	573	904	500	463	635	1.088	790	72,6	146,8
<b>PROSTORNO DRVO LISTAČA</b>	<b>28.852</b>	<b>29.869</b>	<b>30.777</b>	<b>36.918</b>	<b>31.395</b>	<b>36.354</b>	<b>33.200</b>	<b>49.125</b>	<b>37.688</b>	<b>39.004</b>	<b>63.823</b>	<b>63.246</b>	<b>99,1</b>	<b>219,2</b>
Hrast	0	2.785	491	940	648	4.582	1.523	5.354	1.067	1.058				
Bukva	24.154	23.903	27.831	34.085	28.331	29.675	28.582	38.826	33.218	35.797				0,0
Ostalo prostorno drvo listača	4.698	3.181	2.455	1.893	2.416	2.097	3.095	4.945	3.403	2.149	63.823	63.246	99,1	1346,2
<b>OGRIJEVNO DRVO LISTAČA</b>	<b>6.072</b>	<b>4.896</b>	<b>13.490</b>	<b>8.391</b>	<b>12.559</b>	<b>9.438</b>	<b>9.480</b>	<b>518</b>	<b>10.860</b>	<b>15.240</b>	<b>11.744</b>	<b>14.083</b>	<b>119,9</b>	<b>231,9</b>
Hrast	0	0	3	0	323	675	151	0	507	812	548	774	141,2	
Bukva	4.724	4.838	13.336	7.987	11.117	6.538	7.220	518	8.581	12.859	10.877	10.970	100,9	232,2
Ostalo ogrijevno drvo listača	1.348	58	151	404	1.119	2.225	2.109	0	1.772	1.569	319	2.339	733,2	173,5
<b>UKUPNO LISTAČE</b>	<b>103.711</b>	<b>98.654</b>	<b>97.806</b>	<b>99.092</b>	<b>98.462</b>	<b>102.592</b>	<b>104.286</b>	<b>113.458</b>	<b>109.069</b>	<b>117.493</b>	<b>125.482</b>	<b>123.399</b>	<b>98,3</b>	<b>119,0</b>
<b>UKUPNO ČETINJAČE I LISTAČE</b>	<b>154.725</b>	<b>145.307</b>	<b>151.012</b>	<b>146.976</b>	<b>153.373</b>	<b>152.471</b>	<b>168.914</b>	<b>183.867</b>	<b>179.927</b>	<b>178.931</b>	<b>190.537</b>	<b>191.108</b>	<b>100,3</b>	<b>123,5</b>
<b>OSTALI ŠUMSKI PROIZVODI</b>	<b>804</b>	<b>596</b>	<b>373</b>	<b>388</b>	<b>452</b>	<b>426</b>	<b>290</b>	<b>270</b>	<b>260</b>	<b>44</b>	<b>224</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
Šumske sadnice (tis. kom)	804	596	373	388	452	426	290	270	260	44	224		0,0	0,0

IZVJEŠĆE o rezultatima poslovanja poduzetnika u 2011. godini

<b>Posjećena brutodrvna masa</b>	<b>185.429</b>	<b>176.792</b>	<b>183.210</b>	<b>177.846</b>	<b>184.529</b>	<b>187.008</b>	<b>205.707</b>	<b>220.852</b>	<b>214.136</b>	<b>211.434</b>	<b>232.970</b>	<b>226.306</b>	<b>97,1</b>	<b>122,0</b>
<b>ČETINJAČE</b>	<b>60.685</b>	<b>55.521</b>	<b>63.140</b>	<b>57.507</b>	<b>62.547</b>	<b>60.132</b>	<b>75.875</b>	<b>83.765</b>	<b>84.265</b>	<b>73.169</b>	<b>77.276</b>	<b>81.143</b>	<b>105,0</b>	<b>133,7</b>
Jela, smreka	58.590	54.529	62.418	56.484	61.740	58.799	73.384	80.356	75.584	70.378	73.579	67.294	91,5	114,9
Borovi i ostale četinjače	2.095	992	722	1.023	807	1.333	2.491	3.409	8.681	231	2.293	6.176	269,3	294,8
Ostače četinjače	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.560	1.404	7.673	546,5	
<b>LISTAČE</b>	<b>124.744</b>	<b>121.271</b>	<b>120.070</b>	<b>120.339</b>	<b>121.982</b>	<b>126.876</b>	<b>129.832</b>	<b>137.087</b>	<b>129.871</b>	<b>138.265</b>	<b>155.694</b>	<b>145.163</b>	<b>93,2</b>	<b>116,4</b>
Hrast	2.771	3.639	840	1.501	1.535	7.427	2.368	6.873	2.140	2.519	4.952	6.352	128,3	229,2
Bukva	114.811	111.868	114.169	114.943	114.774	111.784	117.376	120.562	118.072	128.833	141.912	130.375	91,9	113,6
Ostale listače	7.162	5.764	5.061	3.895	5.673	7.665	10.088	9.652	9.659	6.913	8.830	8.436	95,5	117,8
<b>Uposleni radnici</b>	<b>456</b>	<b>502</b>	<b>488</b>	<b>475</b>	<b>460</b>	<b>461</b>	<b>449</b>	<b>434</b>	<b>416</b>	<b>410</b>	<b>393</b>	<b>388</b>	<b>98,7</b>	<b>85,1</b>

Izvor podataka: Uprava šuma Ogulin

Broj uposlenih u šumarstvu u 2011. godini smanjen je za 5 izvršilaca, od toga više u neposrednoj proizvodnji nego u nešumarskim djelatnostima. Pozitivna je činjenica da se broj uposlenih u šumarstvu posljednjih godina bitno ne smanjuje, osim po osnovi prirodnog odliva, zbog odlaska radnika u mirovinu ili iz drugih razloga. U šumarstvu se eksploatacijom šumskih proizvoda osim Hrvatskih šuma bavi i desetak manjih poslovnih subjekata koji rade na sjeći i izvlačenju šumskih proizvoda te njihovoj preradi u prostorno odnosno ogrjevno drvo. Od toga je njih 9 iz oblasti obrtništva dok je jedan subjekt registriran kao pravna osoba tj. trgovačko društvo.

#### Dinamika zaposlenih radnika - Uprava šuma Ogulin

Godina	Ukupno uposleni	Zaposleni neposredno u proizvodnji	Ostali zaposleni	Zaposleni u nešumarskim djelatnostima
2000	456	199	203	54
2001	502	192	208	102
2002	488	194	194	100
2003	475	179	184	112
2004	460	180	164	116
2005	461	167	195	99
2006	449	174	182	93
2007	434	164	188	82
2008	416	138	199	79
2009	410	140	194	76
2010	393			
2011	391	130	191	70

Prosječno iskorištenje bruto drvne mase naraslo je se s 81,79 posto u 2010. na 84,45 posto, u 2011. godini što je pozitivna činjenica. Proizvodnja različitih šumskih sortimenata, od tzv. tehničke oblovine do prostornog i ogrjevnog drva (neto etat), iznosila je 191.108 m<sup>3</sup>. Od toga se veći dio (oko 64 posto) odnosi na šume listače (uglavnom bukvu) a 36 posto na četinjače (jelu i smreku). Usporedba produkcije po tehničkoj strukturi ukazuje na blago smanjenje tzv. tehničke oblovine (trupaca) a porast proizvodnje „višemetrica“.

#### Iskorištenje posječene drvne mase

Vrsta drva	četinjače	listače	Ukupno
2000	84,06%	83,14%	83,44%
2001	84,03%	81,35%	82,19%
2002	84,27%	81,46%	82,43%
2003	83,27%	82,34%	82,64%
2004	87,79%	80,72%	83,12%
2005	82,95%	80,86%	81,53%
2006	85,18%	80,32%	82,11%
2007	84,06%	82,76%	83,25%
2008	84,09%	83,98%	84,02%
2009	83,97%	84,98%	84,63%
2010	84,19%	80,60%	81,79%
2011	83,44%	85,01%	84,45%

Uz oscilacije godišnjih planova proizvodnje, koje su, kao što je rečeno, više posljedica klimatskih prilika, nego smanjenja proizvodnih kapaciteta i površina na kojima se gospodari, poslovanje svih ovih godina bilo je finansijski pozitivno. Može se zaključiti da je i pored svih problema s plasmanom i naplatom u odnosima s industrijom za preradu drva, Uprava šuma iz Ogulina svih ovih godina poslovala pozitivno i zauzela solidno mjesto u sustavu Hrvatskih šuma po ekonomskoj efikasnosti poslovanja.

**Tehnička struktura proizvedenih šumskih sortimenata**

m3

<b>Sortiment</b>	<b>2000</b>	<b>2001</b>	<b>2002</b>	<b>2003</b>	<b>2004</b>	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
<b>ČETINJAČE</b>	<b>51.014</b>	<b>46.653</b>	<b>53.206</b>	<b>47.884</b>	<b>54.911</b>	<b>49.879</b>	<b>64.628</b>	<b>70.409</b>	<b>70.858</b>	<b>61.438</b>	<b>65.055</b>	<b>67.709</b>
<b>Trupci</b>	<b>33.599</b>	<b>33.862</b>	<b>39.383</b>	<b>35.947</b>	<b>39.238</b>	<b>30.380</b>	<b>43.899</b>	<b>54.654</b>	<b>53.236</b>	<b>46.322</b>	<b>44.379</b>	<b>46.964</b>
<b>Višemetrice</b>	<b>17.415</b>	<b>12.791</b>	<b>13.823</b>	<b>11.937</b>	<b>15.673</b>	<b>19.499</b>	<b>20.729</b>	<b>15.755</b>	<b>17.622</b>	<b>15.116</b>	<b>20.676</b>	<b>20.745</b>
celulozno drvo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15.857	15.458
ostalo dugo drvo četinjača	9.644	5.566	5.962	5.234	4.916	8.726	3.853	8.279	7.468	8.172	4.819	5.251
prostorno drvo četinjača	7.771	7.225	7.861	6.703	10.757	10.773	15.702	7.278	10.051	6.937	0	0
ogrijevno drvo četinjača	0	0	0	0	0	0	1.174	198	103	7	0	36
<b>LISTAČE</b>	<b>103.711</b>	<b>98.654</b>	<b>97.806</b>	<b>99.092</b>	<b>98.462</b>	<b>102.592</b>	<b>104.286</b>	<b>113.458</b>	<b>109.069</b>	<b>117.493</b>	<b>125.482</b>	<b>123.399</b>
<b>Trupci</b>	<b>45.700</b>	<b>45.970</b>	<b>46.770</b>	<b>45.810</b>	<b>49.100</b>	<b>43.504</b>	<b>48.909</b>	<b>51.251</b>	<b>48.452</b>	<b>47.609</b>	<b>48.827</b>	<b>45.280</b>
<b>Višemetrice</b>	<b>58.011</b>	<b>52.684</b>	<b>51.036</b>	<b>53.282</b>	<b>49.362</b>	<b>59.088</b>	<b>55.377</b>	<b>62.207</b>	<b>60.617</b>	<b>69.884</b>	<b>76.655</b>	<b>78.119</b>
prostorno drvo listača	28.852	29.869	30.777	36.918	31.395	36.354	33.200	49.125	37.688	39.004	63.823	63.246
ogrijevno drvo listača	6.072	4.896	13.490	8.391	12.559	9.438	9.480	518	10.860	15.240	11.744	14.083
ostalo dugo drvo listača	23.087	17.919	6.769	7.973	5.408	13.296	12.697	12.564	12.069	15.640	1.088	790
<b>Sveukupno</b>	<b>154.725</b>	<b>145.307</b>	<b>151.012</b>	<b>146.976</b>	<b>153.373</b>	<b>152.471</b>	<b>168.914</b>	<b>183.867</b>	<b>179.927</b>	<b>178.931</b>	<b>190.537</b>	<b>191.108</b>
<b>trupci</b>	<b>79.299</b>	<b>79.832</b>	<b>86.153</b>	<b>81.757</b>	<b>88.338</b>	<b>73.884</b>	<b>92.808</b>	<b>105.905</b>	<b>101.688</b>	<b>93.931</b>	<b>93.206</b>	<b>92.244</b>
<b>Višemetrice</b>	<b>75.426</b>	<b>65.475</b>	<b>64.859</b>	<b>65.219</b>	<b>65.035</b>	<b>78.587</b>	<b>76.106</b>	<b>77.962</b>	<b>78.239</b>	<b>85.000</b>	<b>97.331</b>	<b>98.864</b>
<b>Struktura (%)</b>	<b>100,0%</b>											
Trupci	51,3%	54,9%	57,1%	55,6%	57,6%	48,5%	54,9%	57,6%	56,5%	52,5%	48,9%	48,3%
Višemetrice	48,7%	45,1%	42,9%	44,4%	42,4%	51,5%	45,1%	42,4%	43,5%	47,5%	51,1%	51,7%

## 4.2. Prerada drva

Stanje u preradi drva pokazuje određeno poboljšanje u odnosu na prethodne godine. Stupanj prerade tehničke oblovine na lokalnim kapacitetima porastao je s 35 na 50 posto količina proizvedenih na području Ogulina. Prema našim procjenama, u Ogulinu danas na preradi drva radi između 150 i 180 radnika od kojih kod obrtnika 100 a kod pravnih osoba oko 80 radnika. S preradom drva bavi se 35 subjekata, do toga 11 iz obrnštva i 24 trgovачka društva.

Prerada drva ovdje se svodi uglavnom na primarnu preradu tj. na proizvodnju piljenica i grubo obrađenih elemenata, dok je daleko manje razvijena proizvodnja finalnih proizvoda na bazi masiva. Asortiman u finalnoj preradi obuhvaća proizvodnju građevinske stolarije, lameliranih podova, dječjeg namještaja na bazi masiva i dijelove namještaja iz pločastog materijala (interijeri u stambenim i poslovnim objektima).

U primarnoj proizvodnji radi se o manjim kapacitetima, tehnološki slabo opremljenim. U bukovom programu orijentirani su na talijansko a u jelovom uglavnom na tuzemno tržište. Problemi koji se javljaju u realizaciji programa na izvozna tržišta su nerealan tečaj stranih valuta (aprecirana kuna), niske svjetske cijene i nedovoljno poznavanje tržišnih prilika. Poduzetnici koji posluju na tuzemnom tržištu imaju probleme s bonitetom poslovnih partnera i dugim rokovima naplate.

U finalnoj proizvodnji registriran je veći broj obrtnika koji se bavi obradom i ugradbom drva: dijelovi pločastog namještaja, stepeništa, namještaj za ugostiteljstvo, interijeri, vanjska i unutarnja stolarija i dr. Radi se o manjim proizvođačima koji rade po sistemu pojedinačnih narudžbi, malih serija i proizvodnji namještaja po mjeri. Od većih kapaciteta, tu je pogon za proizvodnju lameliranih parketa, odlično i moderno opremljen. Nakon početnih problema i zastoja u plasmanu, podignut je stupanj proizvodnje što rezultira novim zapošljavanjem radnika i rastom prihoda od prodaje. Nakon oživljavanja građevinarstva (osobito stanogradnje) i eventualno korekcije tečaja, ova proizvodnja ima veliku priliku iz razloga jer je opremljena s visokoučinkovitom tehnologijom a po kvaliteti je dostigla svjetske standarde. Produktivnost je na zadovoljavajućoj razini a tehnološki tokovi potpuno automatizirani.

Dostignuti stupanj finalizacije prerade drva još uvijek nije zadovoljavajući kako s aspekta raspoložive sirovinske osnove i instaliranih kapaciteta za preradu drva, tako i zbog potrebe novog zapošljavanja radnika. Isključi li se proizvodnja lameliranog parketa, osobito je nepovoljno stanje u finalnoj preradi, jer najveći dio tehničke oblovine završava kao poluproizvod na svjetskom ili domaćem tržištu. Razlozi tome su višestruki: od slabe ekonomске snage naših poduzetnika do nepovoljnog stanja na izvoznim tržištima i neadekvatnih mjera ekonomске politike (nepovoljan tečaj stranih valuta, odnosi u cijenama inputa i outputa i dr.).

## 5. Poljoprivreda i proizvodnja hrane

Poljoprivreda i prerada hrane ima relativno veliko značenje u gospodarstvu Ogulina, kako zbog korištenja poljoprivrednih površina tako i po broju uposlenih i broju obiteljskih gospodarstava koja žive od poljoprivrede. S obzirom na konfiguraciju terena (brdsko-planinski krajolik), usitnjenošć posjeda i klimatske uvjete, ovdje se nije razvila proizvodnja ratarskih kultura, ali zato proizvodnja povrća ima dugu tradiciju, osobito autohtonih sorti kupusa i krumpira. U posljednje vrijeme na tržištu smo prepoznati i po proizvodnji repe i meda.

Za proizvodnju povrća, osobito iz ekološkog uzgoja, imamo dobre preduvjete koji se ogledaju u malim zemljjišnim ekološki očuvanim posjedima. Struktura zemljjišnih površina na području Ogulina: 36 posto poljoprivrednih površina od kojih je oko 56 posto obradivo. Od 11 tisuća ha obradivih površina, koje su vrlo usitnjene, najveći dio je pod livadama a samo 20 posto u oranicama. Stupanj zasijanosti obradivih površina je, zbog urbanizacije ali i drugih razloga, svakim danom sve manji, pa se može govoriti o kontinuiranom slabljenju poljoprivrednog potencijala.

### Struktura zemljjišnih površina na području Grada Ogulina

površina u ha.

Poljoprivredna kultura	Privatno	Državno	Ukupno
Obradive površine	8.944	2.098	11.042
oranice	3.504	304	3.808
voćnjaci	177	3	180
vinogradi	5	0	5
livade	5.258	1.791	7.049
Pašnjaci	2.065	6.419	8.484
Ukupno poljoprivr. zemljište	11.099	8.517	19.526
Šumsko zemljište	1.358	31.773	33.131
Neplodno zemljište	455	1.118	1.573
<b>Ukupno</b>	<b>12..822</b>	<b>41.408</b>	<b>54.230</b>

Izvor: Ured za statistiku

Iz podataka statističkog popisa poljoprivrede 2003. godine, vidljivi su ukupni poljoprivredni resursi i kapaciteti: obradive površine, broj kućanstava koji žive od poljoprivrede, stanje stočnog fonda, struktura korištenih obradivih površina s obzirom na poljoprivredne kulture, stupanj mehaniziranosti poljoprivrednih kućanstava, veličina gospodarskih objekata i drugi podatci.

Iz popisa je vidljivo je da je na području Grada Ogulina 2003. godine od poljoprivrede živjelo 2.220 kućanstava na 4.000 ha raspoloživog poljoprivrednog zemljišta. Od toga je 58 posto u vlasništvu kućanstava a vrlo male površine su u zakupu (227 ha). Uočava se velika usitnjenošć posjeda, ukupno je evidentirano 8.761 parcela a prosječna površina parcela iznosi samo 0,26 ha.

Značajne poljoprivredne površine koriste se kao oranice i vrtovi (47 posto), kao livade i pašnjaci 48 posto a vrlo male površine su pod voćnjacima i rasadnicima. Najveći broj kućanstava (2.208), koristi poljoprivredno zemljište ali značajni broj njih (536) ima neobrađeno zemljište te 610 kućanstava sa šumskim zemljištem. Prema poljoprivrednim kulturama, najveći broj površina zasijan je žitaricama (555 ha), krumpirom 200 ha a krmnim biljem 111 ha.

Što se tiče voćarskih kultura evidentirana je slijedeća bilanca stabala: šljiva je evidentirano oko 29.500 komada, jabuka 6.700, krušaka oko 3.000, trešnja 1.300, oraha 2.640 i višanja 800 stabala. Bilanca stočnog fonda: svinja 1.881 komada, goveda 1.494, 1.908 ovaca, 440 koza, 22 konja i – 3 magarca. Peradi ima 32.817 komada a pčelinjih zajednica 229. Od poljoprivredne mehanizacije

registrirano je 1.045 traktora, 9 kombajna te po dvije linije za krumpir i krmno bilje. Od 4.965 članova poljoprivrednih kućanstava njih 574 intenzivno se bavi s poljoprivredom gdje prosječno dnevno radi više od 6 sati. Obrazovna struktura članova kućanstava: najveći broj ima samo praktično iskustvo (4.955), jedan ima tečaj, četiri završenu četverogodišnju poljoprivrednu školu i 5 višu školu ili fakultet.

Prema Upisniku poljoprivrednih gospodarstava, poljoprivredom se danas bavi 691 proizvođač od kojih su najveći broj obiteljska gospodarstva (680) te desetak trgovачkih društava i obrta. Preradom poljoprivrednih proizvoda odnosno proizvodnjom hrane i pića bavi se 19 subjekata, 11 trgovачkih društava i 8 obrta. Procjenjuje se da u programima poljoprivrede i proizvodnje hrane radi stotinjak radnika.

### **Subjekti u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava na području Grada Ogulina**

Redni broj	Naselje	Broj subjekata u Upisniku	Obiteljska gospodarstva	Trgovačka društva	Obrti	Zadruge
1	Desmerice	12	12			
2	Donje Dubrave	30	30			
3	Donje Zagorje	19	19			
4	Drežnica	98	97			1
5	Dujmić Selo	11	10			1
6	Gornje Dubrave	12	12			
7	Gornje Zagorje	24	24			
8	Hreljin Ogulinski	25	25			
9	Jasenak	27	27			
10	Marković Selo	1	1			
11	Ogulin	190	187	2	1	
12	Otok Oštarijski	50	50			
13	Ponikve	24	24			
14	Popovo Selo	8	8			
15	Potok Musulinski	10	10			
16	Puškarići	4	4			
17	Ribarići	22	21		1	
18	Sabljak Selo	19	17	1	1	
19	Salopek Selo	25	22	2	1	
20	Sveti Petar	9	9			
21	Trošmarija	8	8			
22	Turkovići Ogulinski	19	19			
23	Vitunj	24	24			
24	Zagorje	20	20			
	<b>Ukupno</b>	<b>691</b>	<b>680</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>2</b>

Izvor: Ured za gospodarstvo Karlovačke županije, Ispostava Ogulin

#### **5.1. Ratarska proizvodnja**

Prema podatcima Hrvatskog zavoda za poljoprivredno savjetodavnu službu odnosno Poljoprivredne komore, u ratarskoj proizvodnji na području Grada Ogulina najviše su zastupljene slijedeće kulture: kukuruz, ječam, zob, tritikal i pšenica. Prosječni urodi kod kukuruza kreću se između 13 i 15 tona/ha,

a kod ostalih kultura između 3 i 4 tone/ha. Ratarska proizvodnja uglavnom je u funkciji uzgoja stoke, ili se koristi u sustavu plodoreda kod proizvodnje ostalih kultura.

## **5.2. Voćarstvo**

Vezano za podizanje nasada voćaka, u Ogulinu se subvencionira analiza tla, kalcizacija i nabavka voćnih sadnica. Sve postupke oko podizanja nasada, od ispitivanja lokacije i kvalitete tla, do izbora sorte, praćenja sadnje, demonstracije rezidbe, savjeta o gnojidbi i zaštiti, provode djelatnici Poljoprivredne komore, tako da poljoprivrednici tijekom cijele vegetacije imaju stručnu pomoć oko održavanja nasada. U posljednje vrijeme javlja se interes za sadnju voćnih kultura koje nisu iz porodice voćaka već pripadaju grmovina (aronija, brusnica, američka borovnica, šipak). Grad za sada nema interesa podržavati sadnju navedenih kultura iz razloga što potencijalni proizvođači nemaju iskustva iz uzgoja istih i ne ostvaruju subvenciju Ministarstva poljoprivrede.

## **5.3. Povrćarska proizvodnja**

Najvažnije povrćarske kulture na području Ogulina još uvijek su kupus i krumpir. Ovdje se proizvodnjom kupusa i krumpira bavi stotinjak proizvođača, najviše ih je s proizvodnjom između 20 i 50 tona, desetak većih proizvođača od 300 do 600 tona. Otkupna cijena svježeg kupusa preniska je (između 0,60 i 1,00 kuna za kg.), slabi prinosi zbog suše i tuče neposredno brije berbe, pa većina malih proizvođača nema ekonomskog interesa za povećanje proizvodnje. Profitabilnost kupusa na malim posjedima, zbog stalnog rasta cijena goriva, gnojiva i sredstava za zaštitu, sve više je upitna. U posljednje vrijeme u proizvodnji kupusa javljaju se problemi s cijenama i općenito s plasmanom zbog slabe konkurentnošću proizvodnje na malim površinama. Distributivna trgovina u međuvremenu je modernizirana i organizirana kroz velike trgovačke lance, roba se mora adekvatno skladištitи i pravilno deklarirati. Tu su i problemi s opadajućim prinosima jer je upitna kvaliteta sjemena (zaraženost) zbog čega su prinosi umanjeni.

Sve veći problem za rast povrćarske proizvodnje u budućnosti će biti ograničenost obradivih poljoprivrednih površina, kojih je u Ogulinu oko 4.000 ha od čega 2.300 ha kao korišteno i 1.600 ostalo zemljишte. Poštivajući pravila plodoreda, osobito u proizvodnji kupusa, ograničenost poljoprivrednih površina postaje sve veći problem. Zbog toga se veći proizvođači povrtarskih kultura šire na područja susjednih općina, gdje organiziraju proizvodnju tako da zakupljuju zemljишta ili organiziraju proizvodnju na vlastitim površinama.

U plasteničkoj proizvodnji uzgajaju se uglavnom presadnice. U poticaju su 4 plastenika, tako da bi u budućnosti trebalo poticati podizanje novih plastenika, kao i uvođenje sustava navodnjavanja koji su nasušna potreba u izmijenjenim klimatskim uvjetima. Određeni broj proizvođača povrća bavi se uzgojem povrtnih kultura i jagoda na foliji. Od povrtnih kultura na foliji se najviše uzgajaju biljke iz porodice tikvenjača (tikvice, krastavci, lubenice, dinje). Ovaj je sustav uzgoja povrća, uz navodnjavanje, relativno je skup i nedostižan za većinu proizvođača.

Nekad značajna povrćarska kultura na području Ogulina (krumpir) čini se da je zapostavljena posljednjih godina. Premda su ovdje povoljni klimatski uvjeti za proizvodnju sjemenskog i merkantilnog krumpira, samo manji broj proizvođača zadržao je ovu kulturu u svojem programu proizvodnje. Radi se o desetak većih proizvođača, koji krumpir sade na površini od pedesetak hektara. Prinosi su zadovoljavajući, ali je i ovdje problem distributivne trgovine koja većinu isporuka uvjetuje manjim ambalažiranjem i prodaju na akcijama (uz diskont). Proizvođači imaju i problem neadekvatnog skladištenja pa su prisiljeni krumpir prodavati u vrijeme kad mu je cijena najniža. Kod krumpira bi trebalo težiti realizaciji projekta njegove prerade. Za to postoje određene prepostavke i

potencijalni investitor mogao bi ih koristiti: veliki broj kooperanata, tradicija, lokacija projekta u Poduzetničkoj zoni.

Završen je višegodišnji projekt selekcije ogulinske sorte kupusa, proizvedeno je sjeme sorte „OGULINAC“ i 2012. godine započinje postupak proizvodnje sjemena za uzgoj presadnika kod izabranih proizvođača s područja Ogulina. Pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo ishodovano je odobrenje za korištenje verbalnih i figurativnih žigova koji će, sukladno Pravilniku o jamstvenom žigu, moći koristiti proizvođači ogulinskog kiselog kupusa (zelja) s područja Ogulina i susjednih općina. Pravilnikom se uređuje točan naziv prehrambenog proizvoda koji se stavlja u promet pod trgovačkim nazivom „ogulinski kiseli kupus“ odnosno „ogulinsko kiselo zelje“, opis proizvoda, zemljopisno područje proizvodnje, postupak proizvodnje, način pakiranja i označavanja na ambalaži proizvoda.

#### **5.4. Stočarstvo**

Poznata je činjenica da se uzgojem stoke bavi sve manji broj obiteljskih gospodarstava. Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine uzgojem svinja bavilo se 626 gospodarstava (najviše s 2 i 3 svinje, s 25 – 50 svinja samo 6 gospodarstava), uzgojem junica 112 gospodarstava a goveda 634 gospodarstva. Uzgoj ovaca, koza i ostalih životinja bio je zanemariv. Uzgoj stoke ima određena ograničenja i pored povoljnih klimatskih i reljefnih obilježja šireg ogulinskog kraja. Držanje većeg broja stoke zahtijeva ulaganja u objekte, okrupnjavanje zemljišta i nabavku mehanizacije, za što većina gospodarstava nema mogućnosti. Daljnji problemi u stočarskoj proizvodnji s kojima se susreću mali uzgajivači su rasparceliranost zemljišta i nepostojanje klaoničkog kapaciteta. U posljednje vrijeme formirano je dvadesetak gospodarstava s 10 i više krava i junica koji imaju izgrađene staje i veću proizvodnju mlijeka na nivou obiteljskih farmi.

Manji broj obiteljskih gospodarstava na periferiji bavi se uzgojem ovaca i koza, uglavnom za proizvodnju mesa. Tendencije kod stočnog fonda idu ka smanjenju broja malih uzgajivača s jednom do 3 krave dok se broj većih uzgajivača (s 10 i više muznih krava) postupno povećava. Na rubnim dijelovima Ogulina locirano je više govedarskih farmi, a na području oko HOC-a nekoliko farmi ovaca. Manji broj obiteljskih gospodarstava bavi se konjogojstvom a svojim uslugama obogaćuje turističku ponudu Ogulina.

Nepovoljna je činjenica da nemamo dovoljno kapaciteta za preradu mlijeka (sirane), za koje su neophodna značajna ulaganja u izgradnju objekata i nabavu opreme. Isto tako nema tradicije u držanju ovaca i koza (3 do 4 obiteljska gospodarstva bave se uzgojem ovaca ili koza), nema otkupljivača kozjeg ili ovčjeg mlijeka koje na tržištu (neopravdano) ima cijenu kravljeg mlijeka.

#### **5.5. Uzgoj pčela i proizvodnja meda**

Velika pažnja u posljednje vrijeme pridaje se uzgoju pčela i općenito pčelarskoj proizvodnji: pčelinjem medu, propolisu, cvijetnom prahu, matičnoj mlijeći i drugim proizvodima na bazi meda. U poticaju je tridesetak uzgajivača pčela. Međutim, broj pčelara je znatno veći (između 60 i 70), a ukupni broj košnica kreće se oko 4.000. Godišnja proizvodnja meda iznosi oko 60 tona.

Poticaj pčelarskoj proizvodnji realizira se, osim kroz subvenciju troškova i kroz pomoć Udrudi pčelara za redovne aktivnosti kroz edukaciju članova Udruge, putovanja na sajmove, kupnju stručne literature i dr. Pčelarsko društvo Ogulin već 5 godina organizira ocjenjivanje kvalitete meda kroz koju se dobila potvrda o velikom bogatstvu sorti i visokoj kvaliteti meda na našem području. Stotinjak pčelara pohađalo je pčelarsku školu čime su stekli zvanje „pčelara“. Educirani pčelari, dobra pčelinja paša i čisto (ekološki prihvatljivo) područje predstavljaju dobre uvjete za daljnji rast pčelarstva.

Interes za uzgoj pčela raste, ne samo zbog povoljnih prirodnih uvjeta za uzgoj, već i iz ekonomskih razloga jer Grad Ogulin iz svog proračuna kontinuirano subvencionira uzgoj pčelinjih zajednica i proizvodnju meda. Za pčelarstvo ovdje vlada povećani interes, budući da flora na širem području Ogulina omogućuje proizvodnju široke palete medova i drugih pčelinjih proizvoda. Kreditno podržavamo nabavku pčelinjih zajednica i košnica za držanje pčela. Pred nama je realizacija projekta upravljanja i monitoringa pčelinjih pašnjaka koji bi se trebao organizirati u suradnji s djelatnicima Hrvatskih šuma.

## 5.6. Mjere za unaprjeđenje pčelarstva

- povećanje tehnoloških znanja i vještina pčelara kroz subvencionirano školovanje
- jačanje tržišnih potencijala pčelara, kvalitete proizvoda te stvaranje tržišnih oznaka (med s imenom)
- isticanje izvornosti podneblja, ekološkog pristupa i zdravstvene ispravnosti pčelinjih proizvoda kod povezivanja pčelarstva s turizmom
- poticanje razvoj ekološkog pčelarenje
- poticanje višeg stupnja udruživanja pčelara (formiranje zadruge) radi zajedničkog nastupa na tržištu i izgradnje zajedničkih kapaciteta za obradu meda i proizvoda od meda (uslužne punionice meda)
- osnivanje prodavaonica meda i kušaonica (butik meda) s lokalnim proizvodima u kojima bi se naglasak stavljao na pojedine pčelare koji zadovoljavaju visoke standarde kvalitete.

Zakonom o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave više nije dozvoljeno financirati mjere koje se temelje na cijeni, količini, jedinici proizvodnje i jedinici sredstava za proizvodnju. U budućnosti će subvencije biti usmjerene prema edukaciji poljoprivrednika i subvenciji prilagodbe OPG-a uvjetima EU (zbrinjavanje stajnjaka i ostalog otpada, troškovi legalizacije objekata i dr.). Za sve mjere poticaja ruralnog razvoja jedinice lokalne samouprave morat će dobiti suglasnost Ministarstva poljoprivrede.

## 6. Ugostiteljstvo i turizam

Ugostiteljstvo s turizmom isto tako ima veliko značenje u gospodarstvu grada, kako s obzirom na broj poslovnih subjekata iz ugostiteljstva, tako i s obzirom na broj uposlenih radnika kod poduzetnika. Izgradnjom autoceste kraj Ogulina povećane su mogućnosti za brži i ugodniji dolazak turista na područje Ogulina, a time i razvoj poduzetništva u ovoj grani djelatnosti. Sa sigurnošću se može reći da su u Ogulinu, zbog poboljšane prometne povezanosti, otvorene nove mogućnosti za ulaganja i brži rast ugostiteljskih kapaciteta, osobito za vikend turiste.

U ugostiteljskoj i turističkoj djelatnosti danas ovdje radi šezdesetak poduzetnika, 4 manje nego godinu dana ranije, odnosno 7 poduzetnika manje nego 2009. godine. Većinom se radi se o obrtima (46), dok je broj trgovачkih društava znatno manji (17). U cjelini uzevši, broj poduzetnika iz ugostiteljstva (s turizmom) posljednjih godina permanentno opada, jednako kao i broj uposlenih kod poduzetnika te kapaciteta za usluge iz ugostiteljstva.

### Poslovni subjekti iz oblasti ugostiteljstva i turizma na području Grada Ogulina

<b>Subjekti</b>	<b>Ugostiteljstvo (caffe barovi)</b>			<b>Hoteli i restorani</b>			<b>Ukupno</b>		
	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
<b>Pravne osobe</b>	<b>8</b>	<b>9</b>	<b>11</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>15</b>	<b>15</b>	<b>17</b>
<b>Obrti</b>	<b>7</b>	<b>9</b>	<b>45</b>	<b>48</b>	<b>43</b>	<b>1</b>	<b>55</b>	<b>52</b>	<b>46</b>
<b>Ukupno</b>	<b>15</b>	<b>18</b>	<b>56</b>	<b>55</b>	<b>49</b>	<b>7</b>	<b>70</b>	<b>67</b>	<b>63</b>

Izvor: Evidencije Grada

Korištenje smještajnih kapaciteta smanjeno je odnosu na prethodnu godinu iz poznatog razloga: prestanak s radom energetskih i pomoćnih kapaciteta na HOC-u „Bjelolasica“. Glavnina smještajnih kapaciteta u kojima turisti odsjedaju za vrijeme boravka u Ogulinu registrirana je kod ugostitelja – iznajmljivača, s time da je u ovu grupu u 2011. godini uključena i „Bjelolasica“. U apartmanima se nalazi 156 postelja što čini oko 20% svih kapaciteta.

**Kapaciteti za smještaj gostiju na području Grada Ogulina**

Redni broj	Kapacitet	Apartmani			Sobe			Kuće za odmor (spavaonice)			Ukupno		
		2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
1	Građani koji pružaju usluge smještaja	46	57	91	29	26	26	9	27	10	84	110	127
2	Ugostitelji - iznajmljivači	66	60	56	43	43	361	0	0		109	103	417
3	Objekti za smještaj koji se na kategoriziraju	0	0	0	60	60	110	0	0	48	60	60	158
4	Trgovačka društva	9	9	9	312	494	45	0	0	0	321	503	54
	<b>Ukupno (1 do 4)</b>	<b>121</b>	<b>126</b>	<b>156</b>	<b>444</b>	<b>623</b>	<b>542</b>	<b>9</b>	<b>27</b>	<b>58</b>	<b>574</b>	<b>776</b>	<b>756</b>

Napomena: Podatcima obuhvaćene postelje na području Grada Ogulina

Izvor podataka: Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji

Prema podatcima Turističkog ureda u Ogulinu, tijekom 2011. godine evidentirano je samo 6.521 noćenja, što je 70 posto manje nego godinu dana ranije. Tako drastičan pad broja noćenja rezultira iz problema na HOC-u „Bjelolasica“ uvjetovanih požarom početkom 2011. godine.

Turisti se ovdje i nadalje zadržavaju relativno kratko, što na svoj način ilustrira širinu turističke i ugostiteljske ponude. Osim vikend turista, čiji je broj u prvo vrijeme bio povećan nakon završetka autoceste za južne dijelove Hrvatske, prosječni boravak ostalih turista kreće se između 2,0 i 3,0 dana. Izgradnjom prometnica i smanjenjem vremena putovanja od Zagreba prema moru, znatno se povećao broj tzv. neregistriranih turista »vikendaša« koji koriste priliku da jednodnevnim posjetom, bez dopunskih izdataka za smještaj, iskoriste blagodati planinarenja i boravka u prirodi.

U strukturi turista prema zemlji porijekla u noćenjima tradicionalno dominiraju domaći turisti, što je uobičajeno za kontinentalni turizam. Prema broju noćenja u 2011. godini oni čine 69 posto svih noćenja (do 2011. godine između 85 i 90 posto). Što se tiče destinacija iz kojih turisti dolaze, u 2011. godini nastupile su ogromne promjene: stranci sada čine 55 a domaći samo 45 posto svih dolazaka. S obzirom na izostanak noćenja u kapacitetima HOC-a u 2011. godini, to znači da u kapacitetima izvan HOC-a dominiraju strani gosti. Svaki drugi turista u 2011. godini dolazi iz inozemstva. Stranci se ovdje zadržavaju relativno kraće (u prosjeku 1,14 noćenja po dolasku), dok domaći borave ipak duže (3,08 noćenja po dolasku).

Ostvareni finansijski rezultati iz oblasti turizma i ugostiteljstva u 2011. godini nisu na zavidnoj razini, budući da je zabilježen pad prihoda od usluga smještaja i prehrane te profitabilnosti poslovanja općenito tj. rad uz gubitke. U okviru 7 poslovnih subjekata (uključivo i HOC Bjelolasica), ostvareni su prihodi od 29 milijuna, bruto dobit prije oporezivanja 317 tisuća i gubitak od 16,8 milijuna kuna. Učešće prihoda od turizma i ugostiteljstva u ukupnim prihodima trgovačkih društava iznosi oko 8,0 posto, ali je zato profitabilnost znatno ispod prosjeka: dobit čini samo 2,4 a gubitci čak 41 posto svih prihoda ove gospodarske grane. Treba ipak reći da se dobar dio poslovnih aktivnosti iz ove djelatnosti odvija u okviru obrta, koji nisu obuhvaćeni ovim Izvješćem, pa je značenje ugostiteljstva za lokalno gospodarstvo ipak znatno veće.

## **7. Zaposlenost, isplate plaća i stanje nezaposlenosti**

### **7.1. Zaposlenost**

U Ogulinu je prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje krajem 2011. godine bilo zaposleno 4.049 radnika s prebivalištem na području grada Ogulina, 60 radnika manje nego 2010. odnosno 132 radnika manje nego 2009. godine. Broj osiguranih osoba prijavljenih Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje kontinuirano opada od 2007. godine, otkako pratimo podatke Zavoda za mirovinsko osiguranje. Kumulativno smanjenje broja osiguranika u zadnje četiri godine iznosi 345 osoba što čini čak 8,5 posto svih osiguranih osoba iz 2007. godine.

#### **Osiguranici Zavoda za mirovinsko osiguranje na datum 31.12.**

<b>Osiguranici</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Indeks</b>
Radnici kod pravnih osoba	3.425	3.426	3.366	98,2
Radnici kod fizičkih osoba	446	384	387	100,8
Obraćnici	217	205	200	97,6
Poljoprivrednici	34	29	30	103,4
Samostalne profesionalne djelatnosti	42	43	39	90,7
Produceno osiguranje	17	22	27	122,7
<b>Ukupno</b>	<b>4.181</b>	<b>4.109</b>	<b>4.049</b>	<b>98,5</b>

Izvor: HZMO, Zagreb

Napomena: podacima obuhvaćene samo zaposlene osobe s prebivalištem na području Grada Ogulina

Iz prethodnih podataka uočava se trend laganog (relativnog) rasta broja zaposlenih osoba kod pravnih osoba u odnosu na zaposlene kod obrtnika i ostalih subjekata, iako je ukupni broj uposlenih u padu i kod jedne i kod druge grupacije poduzetnika.

#### **Zaposlene osobe prema vrsti poslovnih subjekata**

<b>Osiguranici</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>
Zaposleni kod pravnih osoba	3.533	3.553	3.425	3.426	3.366
Zaposleni kod ostalih subjekata	861	799	756	683	683
<b>Ukupno</b>	<b>4.394</b>	<b>4.352</b>	<b>4.181</b>	<b>4.109</b>	<b>4.049</b>

Izvor: HZMO, Zagreb

#### **Struktura zaposlenih osoba prema vrsti poslovnih subjekata**

<b>Osiguranici</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>%</b>
Zaposleni kod pravnih osoba	80,4%	81,6%	81,9%	83,4%	83,1%	
Zaposleni kod ostalih subjekata	19,6%	18,4%	18,1%	16,6%	16,9%	
<b>Ukupno</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	

Naredna tablica donosi podatke FINE o zaposlenim osobama kod pravnih osoba sa sjedištem na području Grada Ogulina. Podatci se baziraju na finansijskim izvješćima poduzetnika što ih redovito podnose koncem poslovne godine.

Iz podataka je vidljivo da je koncem 2011. godine bilo zaposleno 1.053 radnika s prebivalištem na području grada Ogulina, 56 radnika manje nego godinu dana ranije odnosno 190 radnika manje nego 2009. godine. Pad broja uposlenih kod pravnih osoba iz gospodarstva prisutan je kao trend već duže vrijeme i on je posljedica slabljenja gospodarskih aktivnosti, osobito od sredine 2008. godine, otkad se i službeno priznaje početak recesije i ekonomске krize kod nas. Usporedba broja uposlenih po djelatnostima ponovo ističe prerađivačku industriju, trgovinu i graditeljstvo kao najvažnije gospodarske grane s najvećim brojem uposlenih na području grada Ogulina. U odnosu na ranije godine, najveći pad broja uposlenih bilježi oblast trgovine, što je za očekivati s obzirom da su u trgovackoj ponudi sve više zastupljeni trgovaci „lanci“ čija su sjedišta izvan Ogulina. Očito je da mali lokalni trgovci pod pritiskom konkurenциje postupno gube bitku s velikima.

#### **Zaposleni radnici kod pravnih osoba u gospodarstvu Grada Ogulina**

<b>Područje</b>	<b>Naziv djelatnosti</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Indeks</b>
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	36	31	28	26	92,9
B	Rudarstvo i vađenje	0	7	8	8	100,0
C	Prerađivačka industrija	327	332	314	318	101,3
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	49	43	44	42	95,5
F	Građevinarstvo	119	223	168	167	99,4
G	Trgovina na veliko i malo	314	269	227	194	85,5
H	Prijevoz i skladištenje	41	29	29	26	89,7
I	Pružanje smještaja, priprema i usluživanje pića	33	38	33	45	136,4
J	Informacije i komunikacije	7	10	12	11	91,7
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2	2	2	2	100,0
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	76	71	61	62	101,6
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	1	1	1	100,0
P	Obrazovanje	9	9	7	7	100,0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne sigurnosti	2	1	1	1	100,0
R	Umetnost, zabava i rekreacija	162	161	160	129	80,6
S	Ostale uslužne djelatnosti	12	16	14	14	100,0
<b>UKUPNO</b>		<b>1.190</b>	<b>1.243</b>	<b>1.109</b>	<b>1.053</b>	<b>95,0</b>

**Izvor:** FINA

Napomena: Obuhvaćeni samo radnici kod pravnih osoba sa sjedištem na području Grada Ogulina

## 7.2. Isplate plaća zaposlenih radnika

Poznato je da se plaće zaposlenih radnika kod privatnih i privatiziranih gospodarskih subjekata formiraju prema autonomnoj politici samih poduzetnika, koja uvažava prije svega njihovu zarađivačku sposobnost, a manje ovisi o kretanju troškova života i potrebama samih radnika. Prema podatcima iz finansijskih izvješća poduzetnika na području Grada Ogulina, prosječna plaća tijekom 2011. godine isplaćena je u iznosu 3.595 kuna, samo 0,5 poena više nego godinu dana ranije. Prosječna plaća u gospodarstvu Karlovačke županije isplaćena je u iznosu 4.180 kuna.

Naredna tablica ilustrira usporedbu prosječnih neto plaća isplaćenih kod gospodarskih subjekata u Ogulinu i subjekata u Karlovačkoj županiji i Hrvatskoj u cjelini. Ona potvrđuje naš raniji zaključak o kontinuiranom zaostajanju plaća u Ogulinu. Taj se zaostatak posljednjih godina sve više povećava.

**Usporedba prosječnih neto plaća**

	kuna/mjesečno		<b>Indeks</b>
	<b>2010</b>	<b>2011</b>	
Republika Hrvatska	5.345	5.441	101,8
Karlovačka županija	4.106	4.180	101,8
Grad Ogulin	3.578	3.595	100,5
<b>Indeks</b>			
Ogulin/RH	66,9	66,1	
Ogulin/KŽ	87,1	86,0	

Najviše plaće tijekom 2011. godine isplaćivane su u djelatnosti financijskog posredovanja (banke, štedionice, agencije za platni promet), gdje je zabilježen i najveći rast plaća od 6,6 posto. Drugi po visini plaća su djelatnosti opskrbe vodom i zdravstvene zaštite. Prerađivačka industrija, koja obuhvaća 18 industrijskih grana, bilježi prosječnu plaću od 3.191 kuna (pad za 6,0 posto prema prethodnoj godini) i zaostaje za prosječnom plaćom u gospodarstvu za 11,2 posto (ranije 10 posto). Najniža plaća isplaćena je u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima, a nešto viša u prijevozu i skladištenju.

**Isplaćene mjesecne neto plaće kod pravnih osoba u gospodarstvu Grada Ogulina**

<b>Područje</b>	<b>Djelatnost</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Indeks</b>
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.980	2.874	3.167	3.830	120,9
B	Rudarstvo i vađenje	0	5.001	4.508	3.613	80,1
C	Prerađivačka industrija	3.183	3.103	3.383	3.191	94,3
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	4.933	5.195	5.325	6.297	118,3
F	Građevinarstvo	4.176	4.279	3.855	3.905	101,3
G	Trgovina na veliko i malo	3.427	3.528	3.198	3.383	105,8
H	Prijevoz i skladištenje	3.228	2.665	2.819	2.865	101,6
I	Pružanje smještaja, priprema i usluživanje pića	4.164	3.795	4.511	3.300	73,2
J	Informacije i komunikacije	5.107	4.036	3.606	3.605	100,0
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	5.220	5.374	5.998	6.394	106,6
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3.690	4.122	3.978	4.057	102,0
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.606	2.234	1.632	1.407	86,2
P	Obrazovanje	4.598	4.501	4.633	4.408	95,1
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne sigurnosti	3.954	4.958	5.145	5.081	98,8
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	3.480	3.514	3.493	3.542	101,4
S	Ostale uslužne djelatnosti	4.160	4.466	3.328	3.410	102,5
	<b>UKUPNO</b>	<b>3.521</b>	<b>3.646</b>	<b>3.578</b>	<b>3.595</b>	<b>100,5</b>

**Izvor:** FINA

Napomena: Obuhvaćene plaće radnika kod pravnih osoba sa sjedištem na području Grada Ogulina

S obzirom da su troškovi života (potrošačke cijene) u isto vrijeme porasli 2,3 posto, realna primanja zaposlenih opala su za 1,8 posto u odnosu na 2011. godinu. Prethodne godine realna su primanja opala za 5,0 posto (godinu dana ranije zabilježen je pad od 3,5 posto) tako da kumulativni pad realnih primanja u zadnje 4 godine iznosi 10,3 posto te se nalaze na dostignutom iz 2008. godine.

Istine radi, treba napomenuti da su isplaćene plaće u Ogulinu za sve uposlene, bez obzira na sjedište subjekata, ipak znatno više od plaća za pravne osobe sa sjedištem na području grada Ogulina. S obzirom da ne raspolažemo pouzdanim podatcima, može se pretpostaviti da su plaće za sve uposlene znatno više od prikazanih. Tu je i činjenica nižih plaća koje se isplaćuju u obrtništvu, za koje također ne raspolažemo pouzdanim podatcima, i koje značajnu „ruše“ prosječno isplaćenu plaću u lokalnom gospodarstvu.

#### Dinamika isplaćenih neto plaća u Ogulinu i RH

<b>Godina</b>	<b>Hrvatska</b>	<b>Verižni indeks</b>	<b>Grad Ogulin</b>	<b>Verižni indeks</b>	<b>Indeks Ogulin /RH</b>	<b>Plaća za pravne osobe sa sjedištem u Ogulinu</b>
<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>
2002	3.720	100,0	4.103	100,0	110,3	6.169
2003	3.940	105,9	4.529	110,4	114,9	6.370
2004	4.173	105,9	4.514	99,7	108,2	6.206
2005	4.376	104,9	4.053	89,8	92,6	3.074
2006	4.603	105,2	4.299	106,1	93,4	3.360
2007	4.841	105,2	4.536	105,5	93,7	3.074
2008	5.178	107,0	4.937	108,8	95,3	3.521
2009	5.311	102,6				3.646
2010	5.343	100,6				3.488
2011	5.441	101,8				3.595

Napomena: u isplatama za Grad Ogulin (stupac 3) iskazane su i isplate subjekata van Ogulina do 2008. god.

### 7.3. Nezaposlenost

Problem nezaposlenosti ostaje još uvijek trajni problem za oko 900 do 1000 radnika s područja Ogulina. Broj nezaposlenih osoba prijavljenih pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje u Ogulinu krajem 2011. godine iznosio je 995 osoba, samo 4 osobe manje nego godinu dana ranije ali i 174 osobe više nego 2008. godine. 2008. godinu ocjenjujemo kao najuspješnijom nakon završetka radova na izgradnji auto ceste i prestanka rada tvrtke „Bechtel“. Usporedbe radi, u susjednim jedinicama lokalne samouprave, za koje evidenciju vodi Ispostava Ogulin, bilježi se blagi rast broja nezaposlenih osoba (rast za 35 osoba u odnosu na prethodnu godinu). Za razliku od lokalnih jedinica s našeg područja, karlovačka županija u cjelini bilježi pad registriranih nezaposlenih osoba za 468 osoba ili 4 posto prema prethodnoj godini.

#### **Nezaposlene osobe na području Karlovačke županije krajem godine**

	broj osoba											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Karlovačka županija	16.001	16.447	15.947	13.484	13.667	13.546	12.851	11.574	10.840	12.076	11.871	11.403
Ispostava Ogulin	2.639	2.453	2.220	1.658	1.976	1.895	1.777	1.650	1.554	1.842	1.766	1.801
Grad Ogulin	1.476	1.301	1.148	874	1.119	1.024	954	878	821	1.020	999	995

Izvor: HZZ

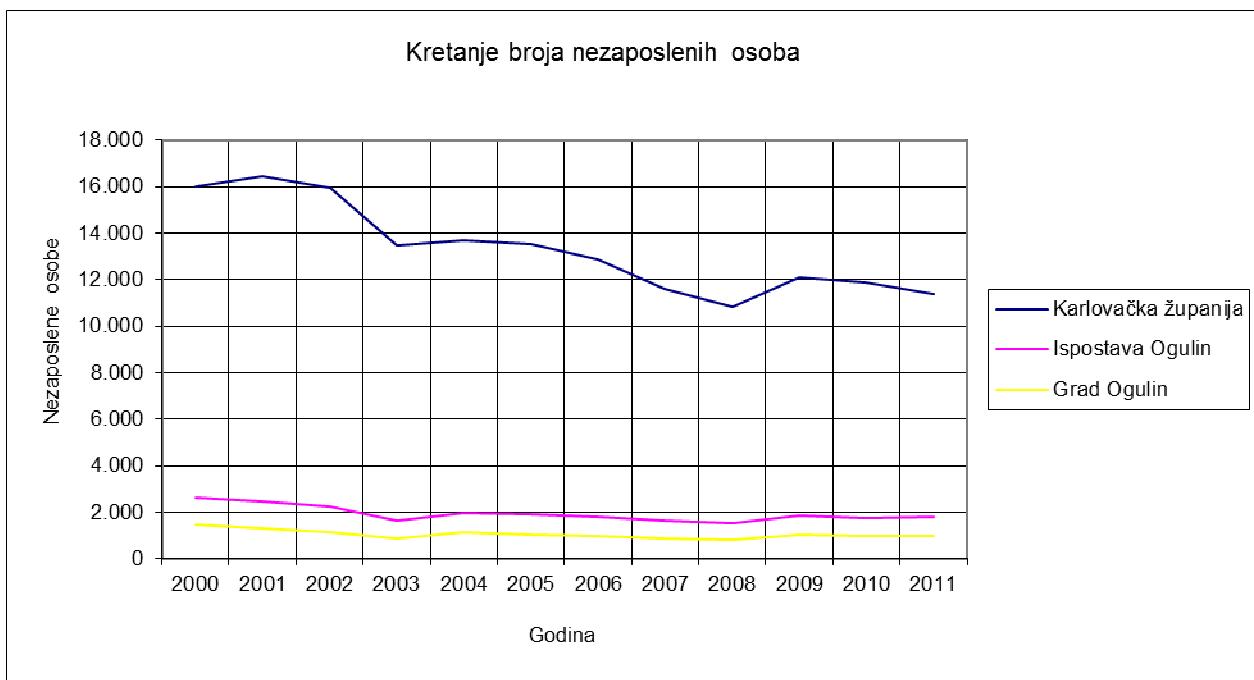
#### **Dinamika nezaposlenih osoba na području Karlovačke županije**

	Indeks											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Karlovačka županija	109	103	97	85	101	99	95	90	94	111	98	96
Ispostava Ogulin	110	93	91	75	119	96	94	93	94	119	96	102
Grad Ogulin	115	88	88	76	128	92	93	92	94	124	98	100

Izvor: HZZ

Veći problemi s nezaposlenosti započeli su ovdje 2000. godine, kad je registrirano gotovo 1.500 nezaposlenih osoba pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. Nakon toga bilježimo blagi pad u kontinuitetu, da bi značajniji rast ponovo evidentiran tijekom 2009. godine.

Najveći rast broja nezaposlenih osoba koindicira ipak s lošijim financijskim rezultatima poduzetnika. Nedostatak posla kod poduzetnika, očito, najprije osjete zaposleni radnici. To se osobito odnosi na radnike iz tvrtki koje su izišle iz projekata i trajno zaustavile svoje poslovanje, što se desilo 2009. godine. Tvrte koje su interesno i poslovno bile povezane s proizvodnim tvrtkama u problemima (prijevoznički i uslužni programi) također su smanjile broj uposlenih i reducirale opseg poslovanja u tim godinama.

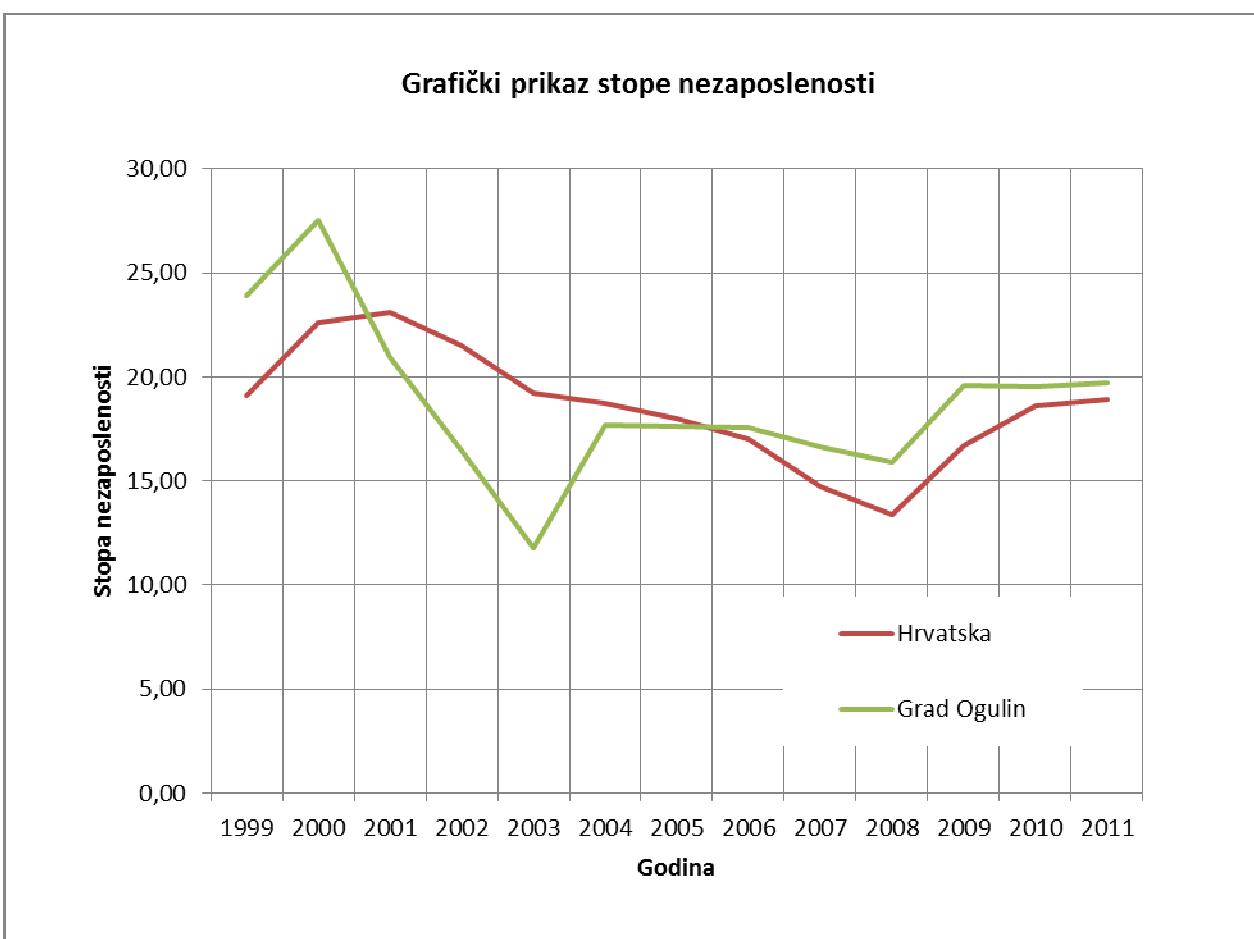


Stopa registrirane nezaposlenosti u Ogulinu koncem 2011. godine iznosila je 19,73 posto, samo 0,17 poena niže nego godinu dana ranije. U dugom nizu od 1997. godine, otkako se kontinuirano prati kretanje nezaposlenosti na području Ogulina, to je jedna od viših stopa nezaposlenosti. U 14-godišnjem nizu od 1997. do 2011. godine, raspon stopa nezaposlenosti kretao se između 11,80 (2003. godine) do 27,53 posto (2000. godine).

**Dinamika nezaposlenosti u razdoblju 1997.-2011. godine**

<b>Godina</b>	<b>Republika Hrvatska</b>	<b>Grad Ogulin</b>	<b>stopa nezaposlenosti Razlika RH-Ogulin</b>
1997		23,35	
1998		23,32	
1999	19,10	23,87	-4,77
2000	22,60	27,53	-4,93
2001	23,10	20,96	2,14
2002	21,50	16,43	5,07
2003	19,20	11,80	7,40
2004	18,70	17,67	1,03
2005	18,00	17,64	0,36
2006	17,00	17,57	-0,57
2007	14,70	16,65	-1,95
2008	13,40	15,87	-2,47
2009	16,70	19,61	-2,91
2010	18,60	19,56	-0,96
2011	18,90	19,73	-0,83

<b>Godina</b>	<b>Hrvatska</b>	<b>Grad Ogulin</b>
1999	19,10	23,87
2000	22,60	27,53
2001	23,10	20,96
2002	21,50	16,43
2003	19,20	11,80
2004	18,70	17,67
2005	18,00	17,64
2006	17,00	17,57
2007	14,70	16,65
2008	13,40	15,87
2009	16,70	19,61
2010	18,60	19,56
2011	18,90	19,73



## **8. Poticanje razvijanja poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva**

### **8.1. Poljoprivreda**

Imajući u vidu značenje malog gospodarstva u gospodarskoj strukturi grada, jer oko 98 posto subjekata su mali poduzetnici, Grad Ogulin već duže vrijeme različitim mjerama proračunske i finansijske politike sustavno potiče razvitak poljoprivrede i malog gospodarstva na svojem području. Radi se o dvadesetak mjera koje imaju za cilj poticanje bržeg razvijanja poduzetnika i obiteljskih gospodarstava iz poljoprivrede, poduzetništva i malog gospodarstva.

U okviru poljoprivrednog programa realizira se desetak mjera koje imaju za cilj ekonomsku podršku poduzetnicima, od subvencije izdataka u samoj proizvodnji do pokretanja novih i održanje postojećih projekata. Najveći poticaji u poljoprivredi još uvijek se koriste za proizvodnju ogulinske sorte kupusa, zatim za osjemenjivanje krava te za proizvodnju postrne repe, meda i proizvoda od meda.

Poljoprivrednicima se neposredno godišnje za sve vrste poticaja isplati između 300 i 500 tisuća kuna. Poljoprivrednici se potiču i posredno, putem njihovih udruženja, zadružnih i drugih interesnih udruženja. Na ovaj način poljoprivrednicima se isplati godišnje između 50 i 100 tisuća kuna poticaja. Visina poticaja po pojedinim godinama više ovisi o samim poljoprivrednicima (svi su zahtjevi uvaženi) a manje o proračunskim ograničenjima. Kriteriji za poticaje u poljoprivredi unaprijed su poznati a konačne isplate ovise o zahtjevima samih poljoprivrednika. Ukupne isplate za poticaje u poljoprivredi u posljednjih 5 godina iznose preko 1,5 milijuna kuna odnosno prosječno 400 tisuća godišnje.

**Utrošena sredstva iz proračuna grada za poticanje razvijanja poljoprivrede  
u razdoblju 2007.-2011. godine**

Vrsta poticaja	2007	2008	2009	2010	2011	Kumulativ
<b>Subvencije u poljoprivredi</b>						
Proizvodnja kiselog kupusa sorte "Ogulinac"	329.042	172.934	162.924	148.410	118.804	932.114
Osjemenjivanje goveda	69.489	58.758	69.222	64.983	53.320	315.772
Pedološka analiza tla	3.505	12.464	5.250	2.634	1.200	25.053
Pčelinje zajednice	9.060	22.950	15.500	24.320	25.680	97.510
Kalcizacija tla	3.882	2.462	4.993	3.661	0	14.998
Osiguranje goveda i usjeva	1.075	1.902	1.434	1.324	709	6.444
Proizvodnja repe	17.282	23.285	26.177	19.128	26.089	111.961
Voćne sadnice	14.205	49.967	15.674	18.505	0	98.351
Povrće u plastenicima	3.063	3.062	5.412	5.413	5.450	22.400
Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta	0	2.000	0	0	0	2.000
Osjemenjivanje krmača	0	0	250	0	150	400
Pomoći za legalizaciju postojećih i osnivanje novih farmi	0	0	0	0	5.000	5.000
Natjecanja u poljoprivredi	0	0	0	10.000	0	10.000
<b>Ukupno</b>	<b>450.603</b>	<b>349.784</b>	<b>306.836</b>	<b>298.378</b>	<b>236.402</b>	<b>1.642.003</b>

Iznosi za subvencije kupusa sve do 2006. godine imaju uzlazni trend, posljednje četiri godine trend je u opadanju. Kao razlozi smanjenju proizvodnje kupusa navode se nepovoljne vremenske prilike (suša i tuča), ali i povećana kontrola provjere sorte i količina na terenu. Završetkom projekta selekcije ogulinske sorte kupusa i proizvodnjom sjemena (koje je vlasništvo Grada Ogulina), prestata će potreba za kontrolom kupusa na terenu. Poslovni subjekti koji se bave proizvodnjom kupusa sve

više se orijentiraju na rane sorte kupusa, dok obiteljska gospodarstva tradicionalno svoju produkciju vežu za proizvodnji ogulinske sorte kupusa.

#### **Subvencije u proizvodnji kiselog kupusa sorte "OGULINAC"**

<b>Godina</b>	<b>Broj korisnika</b>	<b>Subvencionirane količine (tona)</b>	<b>Prosječna količina (tona/korisniku)</b>	<b>Iznos za poticaj (kuna)</b>
2004	58	1.120	19,31	224.000
2005	69	1.245	18,04	249.000
2006	51	1.950	38,24	390.067
2007	66	1.645	24,92	329.042
2008	45	865	19,22	172.934
2009	34	814	23,94	162.924
2010	41	742	18,10	148.410
2011	30	586	19,53	118.804

U sustavu subvencije poticaja poljoprivrede odobrene su i pomoći udrugama iz poljoprivrede koje su registrirane za unapređenje proizvodnje ogulinskog kupusa, proizvodnju meda i zaštitu ptica.

#### **Pomoći udrugama u poljoprivredi iz proračuna Grada Ogulina (u razdoblju 2007.-2011. godine)**

<b>Udruge u poljoprivredi</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>Kumulativ</b>
Udruga proizvođača ogulinskog kupusa	15.000	0	2.000	10.000	10.500	37.500
Pčelarsko društvo	19.770	9.000	18.000	18.000	24.500	89.270
Udruga uzgajivača malih životinja	9.000	9.000	10.000	10.000	5.000	43.000
Udruga za zaštitu i uzgoj ptica "Krstokljun"	10.500	5.000	5.000	5.000	5.000	30.500
Braniteljska zadruga	0	15.000	15.000	12.000	5.000	47.000
<b>Ukupno</b>	<b>54.270</b>	<b>38.000</b>	<b>50.000</b>	<b>55.000</b>	<b>50.000</b>	<b>247.270</b>
<b>Udrživanje sredstava u Karlovačkoj županiji</b>	<b>50.000</b>	<b>20.000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>70.000</b>
<b>Ukupno</b>	<b>158.540</b>	<b>96.000</b>	<b>100.000</b>	<b>110.000</b>	<b>100.000</b>	<b>564.540</b>

U posljednje tri godine stalno se šire modaliteti subvencija u poljoprivredi: uvedene su subvencije za okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta, financira se nabavka voćnih sadnica, proizvodnja postrne repe, cvijeća i povrća u plastenicima, subvencija izdataka za projekte legalizacije farmi i dr. Određeni broj subvencija financirao se do 2011. godine iz županijskog proračuna (proizvodnja kupusa, okrupnjavanje zemljišta, nabavka voćnih sadnica, uzgoj pčelinjih zajednica) a nakon 2011. godine subvencije iz županijskog proračuna podržavaju samo mjere ruralnog razvijanja a ne pokriće materijalnih izdataka poljoprivrednika.

Krajnji efekti od poticajnih mjera u poljoprivredi unatrag nekoliko godina mogli bi se identificirati kroz slijedeće učinke:

- poboljšana je ekonomска isplativost započetih projekata putem subvencije dijela troškova koje koriste trgovačka društva, obrti i obiteljska poljoprivredna gospodarstva iz oblasti primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane
- povećan je broj zaposlenih radnika, osobito na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima
- bolje korištenje poljoprivrednih površina, gospodarskih objekata i poljoprivredne mehanizacije
- učinci od realizacije projekata ulaganja putem kreditne podrške kroz povoljnije uvjete kreditiranja u odnosu na bankarske uvjete: duži rokovi otplate i počeka, niža kamatna stopa, povoljniji uvjeti osiguranja povrata kredita

Zakonom o državnim poticajima u poljoprivredi u buduće se neće odobravati mjere poticaja po jedinici proizvodnje i jedinici površine, već će se poticati ruralni razvoj naselja i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava putem slijedećih mjera:

- uređivanje zapuštenog poljoprivrednog zemljišta
- sufinanciranje sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina, obrane usjeva i voćnjaka od tuče
- poboljšanje kvalitete tla putem kalcizacije
- financiranje edukcije poljoprivrednika, posjete sajmovima i prezentacije njihovih programa na tržištu
- uklanjanje zakorovljenoosti poljoprivrednih površina
- sufinanciranje projektne dokumentacije i bolje tehničke opremljenosti stočnih farmi
- nabavka sredstava (lijekova) za zaštitu zdravlja životinja i dr.

## 8.2. Poduzetništvo i malo gospodarstvo

Program poticanja poduzetništva i malog gospodarstva iz proračuna Grada Ogulina u 2011. godini realiziran je u iznosu 593.012 kuna, što znači 50 posto manje nego godinu dana ranije. U grupi poticajnih mjera u poduzetništvu i malom gospodarstvu najveći izdatci učinjeni su za projekt Poduzetničke zone i subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite. Isplate za infrastrukturu u Poduzetničkoj zoni odnose se ovaj puta na izvedbu gradevinskih radova na TK instalaciji koja predstavlja nastavak distributivne elektroenergetske kanalizacije započete u ranijim godinama.

### Planirani i ostvareni izdatci za poticanje poduzetništva i malog gospodarstva u 2011. godina

Izdatak	Program 2011.	I. Izmjene Programa 2011.	II. Izmjene Programa 2011.	Izvršenje 2011.	Stupanj izvršenja (u%)
Subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite	300.000	300.000	300.000	253.257	84,4
Sajmovi, edukacije, prezentacije	20.000	20.000	20.000	20.000	100,0
Razvojna agencija Karlovačke županije	100.000	100.000	80.000	78.751	98,4
Poduzetnička zona	600.000	600.000	250.000	231.004	92,4
Ostale potrebe u gospodarstvu - poticanje udruga	0	20.000	20.000	10.000	50,0
<b>Sveukupno</b>	<b>1.020.000</b>	<b>1.040.000</b>	<b>670.000</b>	<b>593.012</b>	<b>88,5</b>

Ukupno je za poduzetništvo i malo gospodarstvo u posljednjih 5 godina iz proračuna grada isplaćeno oko 18,0 milijuna kuna, prosječno 3,5 milijuna kuna godišnje. Najveći izdatci evidentirani su na poziciji Poduzetnička zona (preko 15,0 milijuna kuna), zatim udruživanje sredstava kod poslovnih banaka radi provedbe projekata kreditiranja te subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite.

Poduzetništvo i malo gospodarstvo	2007	2008	2009	2010	2011	Kumulativ
<b>Ukupno poduzetništvo i malo gospodarstvo</b>	<b>6.389.108</b>	<b>4.621.208</b>	<b>4.867.762</b>	<b>1.308.965</b>	<b>593.011</b>	<b>17.780.054</b>
<b>Malo poduzetništvo</b>	<b>592.768</b>	<b>680.794</b>	<b>363.312</b>	<b>658.508</b>	<b>273.257</b>	<b>2.568.639</b>
Depoziti kod poslovnih banaka radi kreditiranja poduzetnika	500.000	500.000	0	400.000	0	<b>1.400.000</b>
Subvencioniranje kamata na poduzetničke kredite	92.768	165.794	335.312	258.508	253.257	<b>1.105.639</b>
Sajmovi, edukacije, prezentacije	0	15.000	28.000	0	20.000	<b>63.000</b>
<b>Poduzetnička zona</b>	<b>5.776.820</b>	<b>3.940.414</b>	<b>4.504.450</b>	<b>650.457</b>	<b>231.004</b>	<b>15.103.145</b>
<b>Razvojna agencija Karlovačke županije</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>9.800</b>	<b>78.751</b>	<b>88.551</b>
<b>Udruge u gospodarstvu</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>10.000</b>	<b>10.000</b>
<b>Projekt ukupnog razvitka Grada Ogulina</b>	<b>19.520</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>19.520</b>

Rekapitulirajući sva dosadašnja ulaganja u Poduzetničku zonu u razdoblju 2002.-2011. godine, u izgradnju zone uloženo je nepunih 28,0 milijuna kuna, od toga najveći dio za otkup zemljišta (11,2 milijuna), infrastrukturu 10,4 i objekte 3,3 milijuna kuna. Prema izvorima financiranja, najveća sredstva dolaze iz gradskog proračuna (oko 80 posto), Karlovačka županija 1,5 milijuna a pomoći ministarstava 4,1 milijuna kuna.

**Ulaganja u Poduzetničku zonu za malo gospodarstvo  
u razdoblju 2002.-2011. godine**

<b>Ulaganje</b>	<b>Grad Ogulin</b>	<b>Ministarstvo</b>	<b>Fond</b>	<b>Ukupno (2+3)</b>	<b>Karlovačka županija</b>	<b>Ukupno</b>
<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>
Zemljište	10.232.584	130.000	450.000	580.000	450.000	11.262.584
Projekti	1.614.685	968.156	200.000	1.168.156	0	2.782.841
Infrastruktura	7.161.949	1.843.240	350.000	2.193.240	1.050.000	10.405.189
Objekti	3.122.487	227.234	0	227.234	0	3.349.721
Promidžba	84.794	4.610	0	4.610	0	89.404
Ostalo	47.391	0	0	0	0	47.391
<b>Ukupno</b>	<b>22.263.890</b>	<b>3.173.240</b>	<b>1.000.000</b>	<b>4.173.240</b>	<b>1.500.000</b>	<b>27.937.130</b>

Kamate na poduzetničke kredite subvencionirane su tijekom 2011. godine za 63 projekta, sukladno zahtjevima koje su podnijela obiteljska poljoprivredna gospodarstva i poslovni subjekti - trgovачka društva i obrti. Subvencionira se kamata u iznosu 2,0 postotna poena iznad 5,0 posto što čini oko 28 posto ukupno plaćene kamate iz projekata koje provodi Grad Ogulin. Za kredite koji su korišteni iz potencijala banaka, subvencija iznosi između 19 i 23% kamate. Vrijednost projekata sa subvencioniranom kamatom iznosi preko 86 mil. kuna, krajnje vrijeme otplate 2020. godina.

**Kreditirani projekti u sustavu subvencije kamata na poduzetničke kredite**

<b>Red.br.</b>	<b>Poduzetnički projekti</b>	<b>1996.-2011.</b>		<b>Ukupno</b>	
		<b>Broj projekata</b>	<b>Iznos kredita</b>	<b>Kuna po projektu</b>	<b>Struktura (%)</b>
1	Elektroinstalaterske usluge	3	625.000	208.333	0,7%
2	Fotografske i video usluge	5	1.949.410	389.882	2,3%
3	Frizerske usluge i usluge za masažu i uljepšavanje	9	812.021	90.225	0,9%
4	Graditeljstvo	7	1.839.745	262.821	2,1%
5	Izrada pečata i zlatotisak	2	219.250	109.625	0,3%
6	Kovački obrt	3	1.170.072	390.024	1,4%
7	Održavanje vatrogasnih aparata	2	333.966	166.983	0,4%
8	Odvjetničke usluge	3	983.186	327.729	1,1%
9	Poljoprivreda, proizvodnja i prerada povrtnarskih kultura	44	10.211.188	232.072	11,8%
10	Popravak i prodaja motornih pila	3	381.238	127.079	0,4%
11	Popravak i prodaja oružja	1	200.000	200.000	0,2%
12	Prerada drva	26	9.039.350	347.667	10,5%
13	Prerada mesa i kupusa	11	15.782.671	1.434.788	18,3%
14	Prijevoz robe i tereta cestom	12	2.535.000	211.250	2,9%
15	Proizvodnja metalnih konstrukcija i alata	5	2.064.851	412.970	2,4%
16	Proizvodnja pekarskih proizvoda	3	3.307.547	1.102.516	3,8%
17	Proizvodnja plastične stolarije	2	2.790.000	1.395.000	3,2%
18	Proizvodnja bezalkoholnih pića	1	224.399	224.399	0,3%

IZVJEŠĆE o rezultatima poslovanja poduzetnika u 2011. godini

19	Računalni programi	2	178.500	89.250	0,2%
20	Servis poljoprivredne mehanizacije	3	121.604	40.535	0,1%
21	Šivanje i popravak odjeće	2	274.725	137.363	0,3%
22	Tapeciranje namještaja	2	98.375	49.188	0,1%
23	Tiskarska djelatnost	3	1.070.794	356.931	1,2%
24	Trgovina	25	17.237.517	689.501	20,0%
25	Ugostiteljstvo	12	6.532.918	544.410	7,6%
26	Usluge odvoza fekalija	2	365.000	182.500	0,4%
27	Usluge osiguranja	1	100.143	100.143	0,1%
28	Usluge popravaka automobila	6	874.017	145.670	1,0%
29	Usluge pranja i čišćenja	2	390.000	195.000	0,5%
30	Usluge vulkanizacije auto guma	3	1.414.485	471.495	1,6%
31	Uzgoj gljiva	1	79.653	79.653	0,1%
32	Uzgoj stoke, prerada mesa i mlijeka	2	744.957	372.479	0,9%
33	Uzgoj ribe	1	30.000	30.000	0,0%
34	Veterinarska ljekarna	1	382.175	382.175	0,4%
35	Vodoinstalaterski obrt	1	99.384	99.384	0,1%
36	Zabavne igre za djecu	1	80.000	80.000	0,1%
37	Zdravstvene i stomatološke usluge	6	697.158	116.193	0,8%
38	Limarske usluge	2	251.100	125.550	0,3%
39	Proizvodnja betonskih proizvoda	2	450.000	225.000	0,5%
40	Proizvodnja ukrasnog kamena	1	180.250	180.250	0,2%
41	Socijalne usluge	1	200.000	200.000	0,2%
<b>Ukupno (1 do 41)</b>		<b>224</b>	<b>86.321.649</b>	<b>385.365</b>	<b>100,0%</b>

Do danas je iz različitih kreditnih programa odobren 224 kreditni zahtjev. Samo u 2011. godini odobrena su 23 kreditna zahtjeva. Iznos odobrenih kredita: 2008. godina 7,7 milijuna kuna, u 2009. godini 3,6 milijuna, u 2010. godini 6,8 milijuna i u 2011. godini 8,0 milijuna kuna. Najveći broj projekata kreditiran je iz oblasti poljoprivrede i prerade povrtlarskih kultura (44) za koje je odobreno 10,2 milijuna kredita što čini 11,8% svih projekata, zatim projekti prerade mesa i kupusa (11 projekata, 15,7 milijuna ili 18,3% svih projekata), slijede projekti iz trgovine (25 projekata, 17,2 milijuna kuna) te projekti iz prerade drva (2 projekata u iznosu 9,0 milijuna kuna).

Mjere kreditiranja i subvencije kamata, korištene na način i u kontinuitetu koje se operativno provode putem Programa poticanja poduzetništva, imale su nesumnjive pozitivne učinke na finansijske rezultate poduzetnika i zapošljavanje novih radnika. Povoljni krediti omogućili su kod pojedinih poduzetnika modernizaciju tehnoloških postupaka, popravile stupanj njihove konkurentnosti, ublažile negativne posljedice monetarne, fiskalne i kreditne politike. Gruba procjena učinaka navedenih mjer na program zapošljavanja ukazuje na činjenicu da se iskorištenim kreditima kroz realizirane projekte zaposlilo preko 300 radnika.

## **9. Zaključna razmatranja**

Ocjena rezultata poslovanja poduzetnika s područja Ogulina u 2011. godini ponovo je nepovoljna jer je većina poduzetnika nastavila sa smanjenjem poslovnih aktivnosti započetih 2008. godine. Rezultat toga je pad prihoda od prodaje što je, uz istovremeni rast troškova poslovanja, uvjetovalo negativni krajnji finansijski rezultat na razini lokalnog gospodarstva. Registrirani gubitak prije poreza u iznosu 41,0 mil. kuna, odnosno konsolidirani gubitak nakon poreza od 30,0 milijuna kuna, potvrđuje tvrdnju o najlošijem rezultatu u dužem nizu godina.

Razlozi lošim rezultatima su različiti, od nepovoljnih prilika na tržištu roba i usluga, do problema kod samih poduzetnika. Nakon usporavanja gospodarskih aktivnosti u 2006. godini, pada prihoda u 2007. i relativno uspješne 2008. godine te pada prihoda u dvije uzastopne godine (2009. i 2010. godina), i u 2011. godini nastavljen je trend opadajućih prihoda i naraslih troškova.

Presudni utjecaj na iskazane finansijske rezultate ponovo je imala činjenica pada prihoda, ovaj puta 3,9 posto, godinu dana ranije 9,1, dok su rashodi nastavili s rastom ili padali po blažoj degresiji od evidentiranih prihoda za isto razdoblje. Usporedni pokazatelji naših poduzetnika s rezultatima poslovanja u županiji i Hrvatskoj u cjelini, ponovo potvrđuju naše lošije rezultate tako da se zaostajanje produbljuje.

Ambijent u kojem su naši gospodarstvenici poslovali tijekom 2011. godine bio je nepovoljan tokom cijele godine. Negativne posljedice gospodarske stagnacije i recesije na širem hrvatskom i svjetskom tržištu, osjećaju se ovdje već četvrtu godinu za redom. Pod udar nepovoljnih prilika na tržištu najprije su došli izvozni projekti, zatim projekti iz graditeljstva i konačno projekti iz sekundarnog sektora (uslužne djelatnosti).

### **Negativne strane prošlogodišnjeg poslovanja poduzetnika ogledaju se u slijedećim aspektima:**

1. Nastavak pada poslovnih aktivnosti, zapošljavanja i prihoda od prodaje.
2. Negativan konsolidirani finansijski rezultat u iznosu 30,0 milijuna kuna.
3. Daljnje smanjenje broja uposlenih radnika kod subjekata sa sjedištem na području Grada Ogulina
4. Nastavak smanjenja broja poslovnih subjekata
5. Nedovoljna povezanost poduzetnika na lokalnoj razini, izostanak svake kooperacije i podjele rada što slabi konkurentnost na tržištu roba i usluga.

### **Pozitivne strane poslovanja mogu se identificirati u slijedećem:**

1. U bilancama trgovačkih društava nisu se desili veći poremećaji, zadržani su relativno povoljni odnosi financiranja, zaduženosti i vlastitog financiranja.
2. Likvidnost i finansijska stabilnost u društвima koji su predali svoje izvještaje još uvek je na zadovoljavajućoj razini. U financiranju kratkotrajne imovine postoji „višak“ trajnih obrtnih sredstava što znači da je usklađena ročna struktura aktivne i pasivne strane bilanci.
3. U grupaciji javnih poduzeća u vlasništvu države, koji imaju značajne kapacitete na području Ogulina, još uvek ne dolazi do restrukturiranja navedenih tvrtki što bi imalo za rezultat smanjenje broja radnika.
4. Pad prosječnih plaća i broja uposlenih ne prati u istoj mjeri degresiju poslovnih aktivnosti i prihoda od prodaje.

---

Uz napomenu da prikazanim finansijskim rezultatima nisu obuhvaćeni svi poduzetnici (obrtnici, slobodna zanimača i obiteljska poljoprivredna gospodarstva), možemo zaključiti da su poslovanjem u 2011. godini ponovo registrirani negativni finansijski rezultati i pad zaposlenosti. Ocjenjujemo da je glavni udar na slabljenje poduzetničkih aktivnosti u prvo vrijeme došao sa strane tržišta, osobito inozemnog, a kasnije se trend nastavio, zbog smanjenja investicija i potražnje, na tuzemnom tržištu.



**REPUBLIKA HRVATSKA  
KARLOVAČKA ŽUPANIJA  
GRAD OGULIN  
GRADSKO VIJEĆE  
KLASA: 023-01/12-01/81  
URBROJ: 2133/02-02-12-1**

Ogulin, 29. lipnja 2012.

*Na temelju članka 23. Statuta Grada Ogulina (Glasnik Karlovačke županije br. 25/09 ) Gradsко vijeće Grada Ogulina na sjednici održanoj 29. lipnja 2012. godine donijelo je*

## **Z A K L J U Č A K**

### **I**

*Gradsко vijeće Grada Ogulina prihvata Izvješće o rezultatima poslovanja poduzetnika s područja Grada Ogulina u 2011. godini.*

### **II**

*Ovaj Zaključak objavit će se u „Glasniku Karlovačke županije“.*

**Predsjednik Gradskog vijeća**

***Milan Sabljak, dipl.ing.v.r.***